

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskernes Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Variae lectiones

commentariorum

C. Iulii Caesaris

de bello civili

ex codice Hauniensi enotatae

a

Carolo Guil. Elberling, A. M.

Indbydelsesskrift

til

de offentlige Examina i Roeskilde Katedralskole
i Juli 1853.

Roeskilde.

Trykt i J. D. C. Hansons Bogtrykkeri

Variae lectiones

commentariorum

C. Iulii Caesaris

de bello civili

ex codice Hauniensi enotatae

a

Carolo Guil. Elberling, A. M.

Roeskildiae.

Typis expressit J. D. C. Hanson.

MDCCLIII.

Praefatio.

Quum ante hos viginti sex annos C. Iulii Caesaris Commentarios de bello Gallico ad optimorum librorum fidem recognitos vulgabam (Hauniae ann. 1827), primus, nisi fallor, codicem commentariorum Caesarianorum, qui in bibliotheca regia Hauniensi servatur a meque Hauniensis A appellatus est, commemoravi criticumque in usum adhibui (vid. Praef. illius editionis pag. V). Sed quo tempore editionem illam inchoabam, quantum Oudendorpius quique eum secuti sunt futuris criticis reliquissent, nondum sciebam. quo factum est, ut, quum ad finem pervenissem, ratio, quam in primis maxime libris secutus essem, mihi ipsi displiceret, totumque opus, si fieri posset, retractare cuperem. Itaque codicem Hauniensem denuo accuratissime comparabam addebamque commentarios de bello civili. His aliisque subsidiis instructus *Observationes criticas ad C. Iulii Caesaris Commentarios de bello civili* scripsi (Hauniae 1828), in quo libello de illo codice plura attuli (pag. 9 sqq. et 53). Postea etiam commentarios de bellis Alexandrino, Africano. Hispaniensi cum eodem libro contuli, si forte iis aliquando opem ferre possem.

Sed initio anni 1831. quum munus linguas veteres in schola Slaglosiana docendi mihi mandatum esset. Hauniam

reliqui; factumque est deinde, ut animus alio avocaretur neque ad Caesarem postea rediret. Neque tamen propterea codex ille Hauniensis neglectus iacuit. Nam Ioannes Kofod Whitte, vir doctissimus, quum anno 1844 novam Commentariorum de bello Gallico recensionem suscepisset, codices Haunienses iterum contulit; idemque in programmatae scholae Roennensis anni 1847 diversitatem scripturae ex iis enotatam vulgavit*). — Animum vero meum ad Caesarem revocavit J. N. G. Forchhammer, iuvenis ornatissimus, qui Quaestiones criticas de vera Commentarios de bellis civili, Alexandrino, Africano, Hispaniensi emendandi ratione superiore anno edidit (Hauniae 1852). Quem quum scribere vidissem nullum codicem ex meliorum numero satis notum fuisse (pag. 3) et codicem Hauniensem ad ceteros commentarios nondum esse collatum (pag. 8), pudere me coepit et poenitere, quod quae dudum collegeram per quinque fere lustra neglecta iacere passus eram. Itaque scripturae discrepantiam commentariorum de bello civili oblata opportunitate publici iuris facere constitui. Neque enim scio, quo modo quove tempore Forchhammer collationem a se factam vulgare constituerit; neque vero futuris Caesaris editoribus inutile fore puto, quod idem labor a duobus susceptus est, siquidem verisimilius est, quae unus fortasse neglexerit, alterum observasse, quam eandem scripturam ab utroque neglectam esse.

Contuli autem codicem Hauniensem cum editione

*) Collatio codicum II Havniensium cum editione Elberlingiana G. Julii Caesaris Commentt. de B. G. Huic libello adiungenda est Emendatio collationis codd. II. Hauniensium superiore anno edita, quae in programmatae eiusdem scholae anno 1848 vulgata pag. 45—50 legitur.

Oudendorpii Stutgardiana (anni 1822), qua tum maxime utebar. Omnem a me adhibitam esse diligentiam, ne quid oculorum aciem fugeret, bene memini, ut, quae libro meo adscripti, ne nunc quidem pro veris edere dubitem. Ea vero, quae Forchhammer ex codice attulit, cum iis, quae ipse notavi, fere omnia consentiunt; id unum miror, quod ille pag. 83 dixit B. Civ. I, 81, 3 in cod. Haun. esse Illi enim adverso vitio castrorum, quum ipse enotaverim Illi enim animadverso iudicio castrorum. Uter nostrum erraverit, codex iterum inspectus docebit. — Alius generis est, quod ille ex B. C. I, 5, 2 enotavit sed su de sua salute (pag. 69) et ex III, 17, 5—6 indutiis ve periculi (pag. 9); nam priore loco litteras su delendas esse punctis infra positis indicatur; altero verba vehementissimeque contendere. Quos ubi Caesar intellexit praesentis, quae suo loco desiderantur, in margine addita sunt a manu secunda; tum sequuntur litterae ue punctis subnotatae. Quid vero illa puncta significarent, Forchhammer recte intellexit (pag. 69 ad B. Afric. 45, 3); iis enim librarius quum singulas litteras tum syllabas et integra vocabula, sicubi quae male scripserat delenda erant, notavit. Horum exempla aliquot suis locis infra posui, sed multa ut prorsus inutilia omisi.

Ceterum mihi in animo fuit omnem scripturae discrepantiam afferre, quo factum est, ut vel minima vitia, maxime in nominibus propriis, diligenter notaverim neque tacuerim, ubi numerus aliquis litteris aut notis scriptus esset. Putida haec diligentia nonnullis videbitur, neque ita esse diffiteor; sed sic demum fieri posse puto, ut qui plures libros manu scriptos tractet, de eorum inter se ratione recte iudicet. Nomina autem propria in his quidem commentariis plerumque foedissime corrupta sunt; in numeris minus fortasse discrepantiae est quam in aliis quibusdam veterum libris; sed tamen

interdum critici interest scire, quid sit in libris manu scriptis, et litterae difficiliter corrumpuntur quam notae.

Sed quoniam mentionem feci notarum, in commentariis Caesarianis multa verba notis scripta fuisse Forchhammer recte monuit (pag. 66 et 74). Horum quoque non pauca infra posui; vellem plura dare potuissem, ut pateret, quibus siglis vel voculae (ut est, et, enim) vel syllabae (ut per, prae, pro, bus, ul, rum*), aliae) scriberentur, vel longiora vocabula paucis litteris indicarentur (ut causa, gratia, ratione, numero, alia), quoniam ita demum intelligitur, quomodo talia inter se permutentur. Sed hoc facere nunc quidem non licuit.

De orthographia denique monendum est, non necessarium mihi visum esse singula adnotare, in quibus codex Hauniensis a vulgari verborum scribendorum ratione discederet. Neque enim tam vetus est tantaque diligentia scriptus, ut ex eo potissimum vera scribendi ratio disci possit. Monere sufficiat coniunctionem quum semper (nisi fallor) scribi cum, scribi causa, nichil, paulo, paulatim, quicquam. Ante vocalem ti et ci promiscue usurpantur, ut adulatio, amicicia, condicio, contio, contencio, insolencius, ostentacio, pacienter, provintia, sentenciam, spacium, tocium aliaque eiusmodi. Praepositiones in vocabulis compositis vulgari fere ratione assimilantur, ut aggredi, allisa, alluere, appellare, arripere, attingere, attribucere, collega, corripere, impellere, irrisui, offendere, offensio; scribitur ascendere, aspicere, conititur (l. 46. 3), exipere, existere, expectare, extruere, exul, obicere,

*) Bell. Civ. III, 19, 3, quem locum in Obs. Crit. p. 119 sqq. tractavi, nota est, qua utrum utrimque an utrumque indicetur nunc quidem decernere non audeo.

oportunus, optemperare, optinere, summotus, transcendere, alia; duplici consona scribuntur duplex, finittimus, legittimus, littora, Oceanus, triplex; pro coepit fere ubique cepit, pro ae saepissime e.

Addam hic uno loco singulorum librorum inscriptiones, quae rubris litteris pictae sunt. Ante librum primum legitur:

Explicit. Liber. VIII°. Incipit. IX°. Belli Civilis.

Ante librum secundum:

C. cesaris belli ciuillis incipit liber II°.

Ad finem eiusdem libri:

C. cesaris belli ciuillis. liber. II°. explicit. Incipit III°.

Ad finem libri tertii:

Belli ciuillis liber III°. explicit. Incipit bellum alexandrinum.

Unum addam, summam curam adhibitam esse, ut haec quam accuratissime typis describerentur.

Script. Roeskildiae Kalendis Meiis a. 1853.

Liber primus.

1. **Caesare)** c. cesaris — iis) his — republica) R. P. — L.) lucius — senatu reique publicae) senatui rei. p. — ac) aut — reipublicae) R. P. — sin) si — nequidquam) ne ququam.

2. **referri) referre** (sed extrema littera in litura) — habiti) abici — et) omitt. — praesidio) prelio — nequa) neque — abreptis) correptis — II) duabus — Calidii) calidi — III) hic — Calidii) calidi — perterritus) omitt. — inviti) inulti aut multi — rempublicam) R. P. — Q. Cassius) que captius (hoc vocab. punctis infra positis tamquam delendum notatur) cassius — tribuni plebis) tr. pl.

3. **segniores) seniores — transditae) traditae — ejus) ius — Tribunis, centurionibus evocatis) tr. pl. centurio euocat — a) sic cum litura; a prima manu fuit ab.**

4. **omnibusque) omnibus — Sullam) sillam — republica) R. P. — secum dignitate) dignitate secum — II) duarum.**

5. **raptim) ruptim — tribunis plebis) tri. pl. — juris iurum — Sulla) silla — VII) VII° — tribuni plebis II) tr. pl. octo — suarum) variarum — consuerant) consuerat — praetores, tribuni plebis) p. R. tri. pl. — consulares) consules — respublica) res. p. — S. C.) S. Cto — a. d. VIII Idus Januarias) ad VII. id. ian. — tribunis plebis) tr. pl. — tribuni plebis) tr. pl.**

6. senatus extra urbem) extra urbem senatus — iis) his — habeantur) habeatur — Sulla Propraetor) cilla ppe (i. c. propraetore) — mittatur) mittitur — vero) non — se) omitt. — tribunus plebis) tr. pl. — S C. perscribuntur) senatus consulta praescribuntur — Syria) sciria — Marcellus) cotta — deiciuntur) deiciuntur — exeant. Consules) exeunt cons. — lictoresque) lictoresque — et) ex — privati) privatim — dilectus) delectus — arma imperantur) omitt.

7. seductum) deductum — Republica) re. p. — Sullam) syllam — habuerit) habuerint — quotiescumque) quocienscumque — magistratus operam) operam magistratus — respublica) res. p. — populus Romanus) P. R. — secessione) primae litterae duae add. a m. sec. supra vers. — Gracchorum) Graccorum — secessio) cessio — rempublicam) rem p. — plebis) pl.

8. Tribunos plebis) tr. pl. — privati) priuatim — reipublicae) rei. p. (sic etiam infra) — se) add. supra vers. eadem manu — necessitatibus) necessitudinibus — habuisse) omitt. — adco) co — ne) omitt.

9. reipublicae) omitt. — populi Romani beneficium) pro beneficio (sed litterae ro sunt in litura) — semestri) sic in litura; a prima manu fuisse videtur semestri — reipublicae) rei. p. (sic etiam infra) — impetrasse) impetravisset — in Italia) omnes in Italia — respublica) res. p. — Hacc) hoc — sanciantur) sanctiantur.

10. L.) omitt. — Postulata) postulalata — re) omitt. — Pompejumque) pompeium.

11. Caesaris consulatu) cons. caesaris cons. — Pompejus) omitt. — non) omitt. — II) duabus.

12. Iguvium) tignum — praetorem) p. R. — Iguviorum) tigninorum — III) tribus — Arimini) arimino — voluntate) voluntatis — educit) reducit — omnium

summa) summa omnium — Iguvium) tignum — legio-
nis XIII) leg. III. — deducit) deduci.

13. Republica) re. p. — cogunt) coegerunt — iis
deprehensus L. Papius) his deprehensus pugnis — Auxi-
matibus) auximabus.

14. pecuniam Pompejo) pecuniamque pompeii —
intra) contra — citra) circa urbem — sese) esse —
libertati) libertatis — iis) his — ab) a (cum litura).

15. Auximo) Maximo — progressus) progressu
— legio) leg. — II) duabus — a) omitt. — Vibullium)
bubillium — Vibullius) bibullius — iis) his — fugien-
tem Ucillem) fugiente ucillum — VI) sex — iis) his
— Ahenobarbum Corfinium) ahenobardum cohorti-
nium — legionibus II) leg. (cum litura) duabus — et
finitimis) finittimis (omisso et).

16. Asculo) firmo — Corfinium) confinium --
praemissae) praemice (supra c manu rec. scriptum ss) —
milia passuum) mil. pass. — receperunt. Caesar legionibus
transductis ad oppidum) haec verba in margine addita sunt,
sed eadem ut videtur manu.

17. orent) oret — Romanorum) R. — quaterna) X L.

18. a Q.) aque — legionis) legione — Sulmonen-
ses) Sulmones — nostra signa) signa nostra -- deje-
cerunt) a prima manu fuisse videtur deiecit — conjunxit)
conuinxit — tribus) omitt., sed relicto spatio, ut libra-
rium, quid in codice fuerit, legere non potuisse apparcat. —
VIII) VII — ab) a cum litura.

19. concilia) consilia — facultas fuisset) fuisset
facultas.

20. Corfinii) sic, sed prius scriptum fuisse videtur Con-
finii — tribunos) tribunum — atque) legitur in margine,
sed eadem ut videtur manu — permanserint) permane-

runt — fugae) fuge aut — Domitii) domiti — Domitium vivum) domi^m vivum — transdere) tradere.

21. transducere) traducere — falsis) falsis — in bello) omitt. — iis operibus) in his operibus — atque) eque (i. e. aequae) — tribunos militum) tr. mil. — praefectos) praefectum — adservent) observant — vero) eo — Corfiniensibus) Corfiniencibus — qui) quid.

22. circiter vigilia) vigilia circiter — Spinter) Spinter — conspectum) conspectum cesaris — sibi ut) ut sibi — ab eo) omitt. — tribunos plebis ea re) tr. pl. in ea re — paucorum factione) factione paucorum — uti) ut — de) omitt.

23. tribunos militum) tr. mil. — senatorii) omitt. — ordinis) ordines — P. Lentulus Spinter) L. Lentulus Spinter — Vibullius) celicius spinter — Sex. Quintilius) sext. Quintilius — Romanorum) R. — omnes) omnis — productos) productis — a parte) a parte — pro suis) prorsus — Sestertium sexagies) hoc h. c. — publicum) publico — Duumviris) his viris — Apuliam) apuleiam.

24. iis rebus) his rebus — ex iis) ex his — Manlius praetor) malius praeter — VI) sex — Tarracina) Tarrachina — III) tribus — quae) omitt. — Bivius Curius) bunus currius — Curium) currium — aliae) aliam — deprehensus) deprensus — praefectus) praef. — Brundisium) ebrum desidium — interesse Reipublicae et) inter se rei. p. ut.

25. legionibus) leg. — III) III ut — itinere) tanere — Reperit consules Dyrrhachium) repperit cons. dirrachium — Brundisii cum) brundisicum (sed paullo infra Brundisii) — Hadriaticum) adriaticum — potestatem) potestate — Italiam ille) ille Italiam — quod his) quo hiis (sed h in litura a manu sec.; fuit fortasse quod

iis) — pedum) omitt. — quatuor) IIII — ne) omitt. — impediretur) impedirentur (sed n a m. sec.)

26. adpellebat) appellabat — quotidie) cotidie — ita Caesar) Caesar ita — legatum) legat — necessarium-que) necessarium — Scribonii) Scriboni — Caninii) Canini — renunciat) enunciat — illis de compositione agi non posse) illis non posse agi de compositione.

27. consumtis) consumptis — Dyrrhachio) dyrrachio — quod ab) quod de ab (sed de subscriptis punctis delendum esse notatur) — oppidum) in oppidum (sed in delendum esse notatur) — fossas) ac fossas — paratis) peractis (sed littera c sec. manu supra scripta est) — iis) his.

28. dimittat) dimitat — notisque) noctisque — subsistunt) substistunt — deprehendunt, deprehensas) re-
praehendunt repraehensas.

29. praesentem) praentem — altera erat) erat altera — Pompejo) pompeii.

30. insequendi) sequendi — legione una) leg. I. — propraetorem) pro praë R. — III) tribus — transducere) tranducere — forte) sorte — ex oppido Cottam) Cottam ex oppido — ejiunt) eiciunt — intellegeret) intelligebat — African) Affricam — longas) longas — Siciliae) sicilia — inparatissimus) impertissimis.

31. African) Affricam (sic etiam infra) — II) duas — aditus) omitt. — ex) et — venientem) uomentur — valetudine) valitudine — terram) terra — excedere) omitt.

32. pateret) pacet a manu pr., tum a m. sec. placet — Tribunis plebis) T Ris pl. — Catone) catonem — repugnante) repugnantem — mora dies) mo, deinde vacuum spatium — extrahente) extrahentem — cur

ferri . . . probasset) haec in margine a manu sec. addita sunt — sin) et si — postulavisset) postulasset — qui quid — altero) altero non — legionibus) legibus — Tribunis plebis) tr. pl. — latas et) latas — orat) hortatur — Rempublicam) ut rem. p. — sin) sine — illis) ill. — Rempublicam) rem. p. — paullo ante Pompejus) pompeius paulo ante — iis) his — adtribui) attribuit — significari) significare — se) si — operibus antecire) opibus ante iri.

33. de mittendis) a prima m. fuit dimittendis — minus) minus — castris) sic fuit a pr. m.; sed postea correctum est Caesaris, quod vocab. his ponitur — Subjicitur) subicitur — Tribunus plebis) TR. pl. — consumtis) consumptis — omittat) mittat — iis) his — destinaverat) destinaverat.

34. in Hispaniam) omitt. — Vibullium) iubellium — profectum) praefectum — occupandum) occupandam — VII) septem — Igili) sigili — Cosano) casono — adhortatus) adortatus — Albicos) Albiccos (in margine legitur Albici Barbari) — ex) in — classem portas) portas cla cum vacuo spatio.

35. Massiliensium) Massiliam (sed in litura) — ab) a cum litura — Intellegere) intelligere — Romanum) omitt. — decernere) discernere — Volcarum) uulgarum — Helviorum) iluorum — iis) his — auxerit) auserit.

36. iis) his — si accidat) accidant — III) tres — Arelate) arelate — armatisque diebus) omitt. — a) omitt. — D.) omitt.

37. III) tribus — Pyrenaeos saltus) saltus Pyrenaeos — ab) a cum litura — Afranii) Afrani.

38. Vibullii) iubuli — est) adiectum supra versum a m. sec. — III legionibus) omitt. — alter) omitt. — II) du a-

bus — Ana Vettonum) anab. et tonum — Lusitaniamque)
 dusaniamque (prius scriptum fuit ducitaniamque) —
 Lusitania) Lucitania — Vettones) Vectones — iis) his
 — toti) totius — Celtiberis) Celtiberiæ — Constituunt)
 constituuntque — ad Ilerdam) adiectam.

39. Afranii III, Petreji II) Afrani tres Petrei duæ
 — XXC equitum) LXXX equitatumque — milia) mil.
 (sic etiam infra) — VI milia) sex mil. — peditum) peditum
 nulla — quæ) omitt. — quem) quam — paraverat)
 pacauerat — et fortissimo) omitt. — Hinc) huic — sum-
 sit) sumpsit — exercitui) exercitu — redemit militum
 voluntates) militum voluntates redemit.

40. inter se distantes) distantes inter se — pas-
 suum IV) pas. III^{or} — diebus) omitt. — consumserat) con-
 sumpserat — quotidiana) cotidiana — II) duæ — vi-
 ventorum) uimentorum — ponte) sponte — IV) III —
 transiecit) traiecit — II legionum) legionum duarum
 — C.) est in litura.

41. sibi) ibi — VI) ex — constitit) constitit —
 per) omitt. — CD) CCC — fronte) fronte castra —
 pedum) ped. — hos) hoc — tertiam) III — intellexeretur)
 intelligeretur.

42. praesentia) praesentiam — III) trium — III die)
 tercio die — transduci) traduci.

43. inter oppidum Ilerdam) in oppido hiberna —
 proximum collem) proximo colle — Afranius) franius —
 planities) planicia — passuum) pass. — occupasset)
 occupauisset — contulerant) contulerat — instructa)
 frustra — antesignanos) ante signa nos — occupare
 eum tumulum) eum tumulum occupare — Afranii)
 Afrani — submissis) summissis.

44. procurrent) concurrent — magnopere) magnopere
 opere — et loco) et ex loco — Lusitanis) Lucitanis

— fit) sit — quisque) omitt. — inveteravit) inueterauerit
 — tamen) tum — ordines) ordinem — non tenuit) con-
 tinuit (sed ti est in litura).

45. IX) nonam — Sed IX) sed hōne — insecuti fu-
 gientes) insecuti longius fugientis — montem) monte
 — et neque) ut neque — a) sic in litura: fuit ab —
 longitudinem passuum) longitudine pass. — CD) CCCC
 — Augebatur) augebantur — copia) copiae — submis-
 sis) summissis.

46. consumtis) consumptis — destrictis) districtis
 — cohortis) cohortes — convertere) omitt. — dejectis)
 diiectis — in) omitt. — his (Q.) hisque — XIV) XIII —
 T.) C (sed prius t scriptum fuisse videtur) — IV) III.

47. discessisse) dissessisse — et initio locum tumu-
 lumque tenuissent) omitt. — V horis) quod quinque
 horis — munierunt) munuerunt.

48. cooritur) cohoritur — majores) maioris —
 milium) mil. — ii) LII. — anni) omitt. — frumenta) fru-
 menti — ac) at (sed prius scriptum fuit ac) — consum-
 serat) consumpserat — inopiae) in opere — cetrati
 ceterioris) centrati ceteriorum — utribus) utrisque
 — non eant) moneant.

49. Afranii) Afrani — abundabat) habundabat —
 rerum omnium) omnium rerum — et loca trans ...
 poterat) Haec omnia in margine scripta sunt, sed eadem
 manu.

50. tum ipsius) cum ipsius.

51. habebant) habeant — usi) usu — III que) tri-
 busque — imprudentesque) imprudentes — tamen sese)
 sese tamen — Hi) Id — montes proximos) proximos
 montes.

52. denarios L) XL — diminuerat) deminuerat —
 iis) omitt. vacuo spatio relicto.

53. Romam) roma — fugebat) sugiebat (a prima manu scriptum fuisse videtur fugebat) — pacne bellum) bellum pacne — magnaè) magnaèque — aut) ul (i. e. vel) in litura; prima manus scripsisse videtur ut.

54. Britanniae) Britanniae — docuerat) docuerant — primum ac) ac primum — statumina) statu mina — ex levi) et lævia — milia passuum) mil. pass. — legionem postea) postea legionem — transjicit) transiecit — comitatus) commeatus.

55. transjecit) traiecit — pabulatores) pabulatoris — adgressi) agressi — cetratis) centuriatis.

56. Domitii) Domiti — navis longas) naues longuas — Hae) hee, prima manus scripsisse videtur hec.

57. navium numero) numero navium — delectos) electos — li) Hi — utrimque est) est utrimque — exercitati) et exercitati — ii) hi — digressi) degressi — a) omitt. — eorum) eodem — domini) dominis (post hoc vocab. litura).

58. spatio) ut spacio — detergere) deterrere — artificii) artificis — Nostri) omitt. — quod) qui — armentorum) armentorum — gravitate et tarditate) tarditate et gravitate — habebant) habuerant — objiciebant) obieiebant — partem) partim — iis) his — intereunt) interemit.

59. equitum) equitum minus libere — longo ab) longe a — pabulabantur) pabulantur.

60. Tarraconenses) Terraconenses — Illurgavonenses) Illurganonenses — Iberum) hiberum — Illurgavonensis) Iurgauonensis — V) quinque — sequuntur) sequuntur.

61. pedum) pedes — paene) penis — iis) omitt. — superiore) superiori — L. Sertorio) L. certorio — in barbaris erat) erat in barbaris — Hinc) hee — Ibero)

hibero --- et Octogesam) toto gesma --- adduci) adduci
possent. sed hoc vocab. subscriptis punctis delendum esse
notatur --- Iberum) hiberum --- miliaque passuum) mil. V.
pas. --- II) duas --- muniunt) muniuntur --- pedum)
ped.

62. deduxerat) red~~u~~xerat --- Ibero) hiber~~o~~.

63. II) duabus (sic etiam infra) --- transduxerant)
traduxerunt --- Iberum) hiberum.

64. cernebatur) cernebantur --- premi) primi ---
nonnumquam) nunquam --- inferri) ferri --- impetu) im-
petum --- conversos) conuerso --- dolere) dolore ---
centuriones) centurionesque --- transductus) traductus
--- magnitudinis flumini) multitudinis fluminis --- trans-
ducit) traducit --- Pauci) paucis --- vi fluminis) arma
in flumine --- abrepti) omitt. --- interiit) interit --- Trans-
ducto) traducto --- ducere) ilucere --- milium VI) mil.
sex --- circuitu magnaue ad vadum) ad uadum circuitu
magnaue.

65. consistit) constitit --- reficit) refecit --- a mili-
bus ... difficilia atque) scripta haec sunt in margine eadem
manu --- passuum) pass. --- intra montes) montes intra
--- Iberum) hiberum --- transducerent) traducerent ---
sed) et.

66. iis) his --- adaquandi) ad aquandi --- militari)
militaria --- milia passuum) mil. pass. --- intercedere)
intercidere --- montuosa) prima manus scripsit montusa,
sec. manus o addidit supra versum -- prohiberi) prohibere.

67. a) sic in litura; prius fuit ab --- et Afranio) atque
Afranio --- in castris Caesaris) Caesaris castris (omiss.
in) --- obsideri) obsidere --- at) ad --- praesentiam) prae-
sencium (sic scriptum p̄nciu) --- coeceri) cohereri ---
evicit) vincit (sed ante v littera abrasa esse videtur).

68. ducit) eduxit --- ab Iberum) ad hiberum ---

Octogesam) Otogesam — ut) omitt. — transderentur) tra-
derentur — alii) alia — Ibero) hiberno — frumento)
frumentum.

69. visendi) incendi — prosequabantur) prosequan-
tur — nec non) nec — suum consilium) consilium suum
— diutius inopiam) inopiam diutius — putarent) putaret
— Iberum) hibernum.

70. Afranii) Afrani — Afranianis) afranis — cohortes-
que) cohortisque — relictas) relictas — hac) hanc
— et ante) ante — IV cetratorum cohortis) III^{or}
extratorum cohortes — Hunc) huc — Octogesam)
octogensam — cohortis) cohortes.

71. id) idem — equitatu) equitatum — ex) omitt.
— militum ne) mil. ne — Afranianos) Afranios — de-
cederent) recederent — vix) vis — iri) ire.

72. amitteret) mitteret — de se meritos) meritos
de se — a plerisque) plerisque — vellet) add. etiam,
sed punctis subnotatum — paululum) paulum — digredi-
tur) degreditur — in montibus) montibus — Iberum)
hibernum.

73. Iberi) hiberni — Ilerdam) ileardam — nunciatur)
nuntiantur — interjiciunt cohortis) interjiciunt cohortes
— ad aquam) a-quā; sed inter a et q est litura; scriptum
fuisse videtur ad quā — ipsique) ipsisque.

74. armaque) arma. Hi quod — provocati) provo-
catis — Petreji) petrei — Afranii) afrani — ab) a cum
litura — abducuntur) adducuntur — tribuni militum et)
tr. mil. (omisso et) — ei) omitt. — notos) natos —
Afranii) afrani — ferebat) fecerat.

75. ab castris) a castris — ab iis) ab his — statione)
stationes.

76. circuit) circumit — transdant) tradant — Postu-
lat) postulant — producat) producat — hi) L. —

terror oblatu) terrore oblato — jurisjurandi) insiurandi.

77. qui milites adversariorum) milites adversariorum qui — in ampliores) ampliores — equites Romanos) eq. R.

78. aquabantur) equabantur — copiam) copia — legionarii) prima manus scripsit legionari, secunda addidit i — nonnullam) nonnulli — parandum) prandium — quotidie) cotidie — explicitius) explicitus — ibi paululum) ubi paulum — Tarraco) terra, deinde vacuum spatium paucarum litterarum.

79. pluriesque) pluresque — desuper) omitt. — ascendentes) ascendentes — ii) omitt. — aversos) aduersos — conjiciebant) conciebant — Relinquebatur) rei inquirebatur — locis) prima manus scripsit locus — incitati) incitari — exciperentur) exciperetur.

80. tum) cum — IV) III — ibique) ibi — VI) sexta — cohortis) cohortes — quotidianum) cotidianum — etiam) eciam.

81. iisdem) isdem — amplius) omitt. — sive... sive) sine... sine — enim aduerso vitio) enim animaduerso iudicio — malis habere Caesar et) male haberi cesarem (omiss. et) — circumvenire) circummunire.

82. tertio) terco — rei caussa) rei que munitiois causa fiebat — IX) nona — educunt) ducunt — proelium defugisse) prelio diffugisse — II ab) duobus ac — occupabant) occupant due — vacabat) uagabatur — resistere) desistere.

83. legionum) leg. — tertium) tertia — cohortes obtinebant) cohortis obtinebat — solis) sol. — animum aduersa) animaduersa — transjicit) traicit.

84. lignorum) ligni — Afranii) afrani — succensen-

dum) suscesendum — feras) feminas — habeant) habeat — atque) et.

85. partis) partes — omnis) om̄s — suum officium) officium suum — se) omitt. — noluerit) noluerint — concilianda) consilianda — partis) partes — misericordia) m̄ia — eos) eo (verborum neque colloquii, quae vulgo adduntur, nulla sunt in codice vestigia) — hominibus) hominum — contemserint) contempserint — humilitate) humanitate — VI) sex — classis) classes — magistratum) magistratum — sed per) sit per — exercitum-que) exercitum — si id) sed si id — nociturum se) se nociturum — pacis esse) esse pacis.

86. jucundum) iocundum — potuit cognosci) cognosci potuit — aliquid) aliqui — ii) ei — possessiones) possessionem — Hispania) hispaniam — sacramentum) sacramento.

87. iis) his — amiserint restituatur) amiserant restituat — iis) his — habuerint) habuerunt — in jus) intus — postulant; coque) postulatum est. eo quod — II) duas — Fufum) fusenim — Kalenum) Calenum — legatum) leg. — dimissa) dimissa est.

Liber secundus.

1. legatus) leg. — portui) instituit — adigit) attigit (sed *tt* in litura) — ostium) hostium — ex III) tribus ex — a) a cum litura.

2. pedum) ped. — IV) IIII^{or} — terra) terram — agger) ager — pedum) ped. — convoluta) evoluta — tum crebrae) crebre tamen — aggeri) ageri (sed *er* in litura) — repellebant milites) milites repellebant — rejiciebant) reiciebant.

3. ab) a cum litura — paucac) pauci — unam) omitt.

— versus) omitt. — Massiliensesque) prima manus scripsit
Massiliensisque.

4. productas) perductas — gubernatorumque) gubernatorum — subpetebat) suppetebant — ut extremo) extremo (omiss. ut) — latitantibus) latitatis — Nasidii) nasidi — Massiliensibus adtribuitur) attribuitur Massiliensibus.

5. VI) sex — refecerat) diebus) diebus refecerat — contemnerent) contempnerent — eos) eas — Trebonii) treboni — superioris) superiores — publicisque) publicis custodiisque) publicis custodiisque — ex) omitt. — Diis) dis — in ejus) eius — amplissimi) amplissima — quidquam) quicquam — auxiliis de ... Massiliensibus) scripta haec sunt in marg. eadem manu.

6. res) aures — accideret) acciderat — mobilitati) nobilitati — nostri facultatem) omitt. — comminus) pugando) communis pugna — inpediitis) impedimentis — triremes II) triremis due — insigni) igne — praefracto) sic nunc a manu secunda, sed in litura; a prima manu fortasse perfracto — animum adversa) animadversa.

7. IV) quatuor — I) una — ac) et — sequius) setius — defensionem) defensiones — reliqua) reliquas, sed littera s deleta esse videtur — adparare) apparere.

8. ab) a cum litura — dexteram) dextram — esse) omitt. — fecerant) fecerunt — referebant) referant — quoquo) quoque.

9. Ubi) ibi — ad contabulationem) eam) ut contabulationis causa — instruxerunt) instruxerant — extenta) extrema — laterculo) laticulo — duo) II. — non longe) ut non longe — directo) directa, sed in litura; fuit directa — casque) eaque — inter eam)

inter ea — tres) omitt. — IV) IIII — III) tribus — eminentibus) imminentibus — turrim) turrem — transjici) traici — prehensionibus) prensionibus — ac tollere) attollere — demissio) demisso — prehensione) prensione — summam) summa — VI) sex.

10. confisi sunt) sunt confisi — musculum) mustulum — quem) que — turrim) turrem — distantes) distantes — IV) IIII — injiciunt) iniciunt — eaque) ea q̄ — IV) IIII^{or} — patens) patentes — musculo) musculos — ordinatim) ordinatum — lateribus lutoque) in lateribus luto — turrim) turrem (sic bis deinceps).

11. firmitas materiae . . . fastigio musculi) omitt. omnia — furcisque) furtisque — Compluribus) cum pluribus — ea) illa — suberat) substat — subductis) omitt. — concidit) cōcidit (conciditur).

12. Tum) Cum — turris repentina . . . ira percussi) omitt. haec omnia — sese) se — subrutam) subruptam, sed rup est a manu recent. in vacuo spatio adscriptum — a) prima manus scripsit ab — facerent) faceret — misericordia) mīa (idem infra cap. 13).

13. deducunt) diducunt — contemtionem) contentionem — retenti) recenti.

14. erumpunt) rumpunt — animum adverti) animadverti — hostis inpetus) hostes impetus eorum — turrimque) turriumque — Tentaverunt) temptaverunt — majori) maiore, sed e in litura a m. sec. — contentionem) contentionem — repulerunt) repulerunt.

15. sunt) scriptum est in marg. ead. m. — studio militum) militum studio — institerunt) instituerunt — transversaria) transversaria — injiciuntur) iniciuntur — cratesque luto) crates lutoque — tecto) sic, sed supra e scriptum est x — dextera) dextra — tectus) textus — objectu) obiecto — usui sunt) sunt usui — detri-

mentum) detrimento — reconcinnatur. Portae) reconciliatur postea.

16. nullus) nullius — quo) qua — vi) eis — sic, ut) sicut — tela) telum — conijcerentur) coiceretur — usum) usu — virtute se) se virtute — conditiones) omitt.

17. iis) his — Cn.) C. N. — Petreji) Petrei — Afranii) afrani — motum) motus.

18. II) duabus — XXX) omitt. — Petrejoque) pompeioque — longas) longuas — Gadis) gades — Eo VI) eos ex — Cajumque) ganumque — equitem Romanum) eq. R. — Gallonii) galloni — se certis) secretis — civis Romanos) civi — Rempublicam) rem. p. — HS.) ch. — pondo) P. — milia) mil. (bis) — iis) his — Rempublicam) rem pu. — iis) his — II) duabus — Italiam) italia — Hispaniis) hispanis.

19. cum Q.) cumque — Tribuno plebis) tr. pl. — DC) de — progreditur) pregredditur — Cordubam) cordube — nullusve) non — Romanus) R. — II) duas — lisdem) isdem — Carmonenses) carmonesises — III) tribus — eiecit) iniecit.

20. transjectu) traiectu — a) omitt. — sibi) ibi — II) duabus — Hispalim) hispali — factum) feus (facinus) — Romani) R. — itinere) in itinere — Italicam) italia — ab) a cum litura — transdere) tradere (sic infra tradi, tradita, tradit) — Sex.) sextum — quod) quid.

21. Romanis) R. — seseque) sese — tribunis militum) TR. mil. — confirmassent) confirmauissent — cives Romani) civi R. — iis) his — publicis) populis — monumentaque) monimenta — provinciae Q.) prouincieque — IV) III^{or} — iis) his — quibusdam) quibus quedam — praetore) P. R.

22. Massilienses) Massiliensibus — enim) omitt. — ad) omitt. — III) in — II) duabus — est) omitt. — quotidiana) cotidiana — iis) his — abiit) prima manus scripsit abiit, secunda addidit i — navis) naues — tradunt) tradunt — eo) eos — II) duas.

23. Iisdem) Hisdem — et jam) etiam — Attii Vari) attuari — II) duas — IV) III^{or} — et D) D — III) tribus — consumtis) consumptis — Aquilaria) anquillaria — passuum) pass. — continetur) continentur — filius cum) fi deinde vacuum spatium — Clupeam) clipea — praestolans quas naves) praesto deinde vacuum spatium — P. Attius) patricius — Considius) omitt. — Adrumetum se) se Adrumetum — Hanc sequutus) Hunc secutus — Rufus) rufius — XII) XXII — remulco) remulgo — Curionem) C. Curionem.

24. Marcum) marcium — legatum) legis — relinquit) reliquit — directum) sic, sed in litura; item infra directo — passuum mile) pass. mil. — quo) quod — voluerit VI) voluerunt sex — perveniet) perveniunt.

25. Vari) uarri — substructionibus) substructionibus — loco) locum — DC) de — Numidae) numidie — CD) CCCC — tribunus plebis) tr. pl. — promulgaverat) promulgarat — direxisset) duxisset.

26. recepit) recipit — posteroque) postero — Equites committunt) equitesque committunt — explicari) explicare) — consistere) consentire — conjiiciunt equitatuque omni) coniciunt equitatumque omni — que — recepit) recipit.

27. II) duo — Curionis) centurionis — seu) siue — maxime) maximeque — conspectum) conspectu — postero) postera — legiones) omitt. — ex) e.

28. Quinctilius) Quinctilius (item infra), deinde prima manus scripsit uariis — Corfinii) corfini — Curio quas)

quas Curio — iidem) idem — primi) prima — sacramenti) sic nunc in litura; fuisse videtur sacramenta — iis) his — His) Huc.

29. is) his — transdiderat) tradiderat — eae) hæ — commilitonesque) commilitesque — graviores) graviora — vulgo) dubia — accipiebant) accipiebantur — nonnulla) nonnulli — iis) his.

30. pati) omitt. — Porro erant) proiccerant — Corneliana) cornelia.

31. benevolentiam) beniuolenciam — concilient) concilient — pudentes) prudentis — deminuat) diminuat — habemus) habeamus — occultare) occultari — At) aut — quo) qua.

32. auctoritate) auctoritatem — provinciamque) prouinciam — Siciliam) cisiliam — desciscatis) deciscatis — vos) nos — periisse) perisse — conspectu) conspectum — incerta) certa — belli) scriptum in marg., sed eadem manu — vestri) nr̄i — L. Domitius) domitius — Relinquitur) reliquitur — nunc) omitt. — deminutione) diminutione — in me) iam me — praedicaturus) praeiudicaturus — vestra) nr̄a — res) omitt. — fortunamque) fortunam — praeteream) praeter eam — transdixerim) traduxerim — primo inpetu adueniens) adueniens primo impetu — onerarias abduxerim) oneratas adduxerim — an Italiae fugam) in italiae fuga — an Africi) in africi — meum) mecum.

33. Qua oratione . . . sustinere viderentur) omitt. haec omnia — neu) ne ubi — voluntate) et voluntate — Postero) posteroque — sollicitandi milites sive) omitt.

34. at) aut — Attii) omitt., sed relicto vacuo spatio — armaturae) armatura et — demitterent) dimitterent — cohortis) cohortes — admissis) amissis — armaturae) armatura — usum) omitt. — memoria) memoriam —

vallis) ualles — eniterentur) emitterentur — timore) tempore — adjici) abissi.

35. quaesivit) que sunt — abfuit) affuit (item paulo post) — aditum prohibebat tum) adiri tunc — iis) his — DC) de — M) CC — animum adversa) animadversa — buccinatore) bucinatore — tabernaculis) tabernaculi.

36. Uticam obsidere) obsidere Uticam — et vallo) uallogue — oppido) oppidum — amicissimi) amisisimi — is) et si — palam) in palam — cum magnis copiis adesse) adesse cum magnis copiis.

37. Africam) affricam — Cornelianam) cornelia — II) due.

38. Saburam) saburram — animi superioris) superioris animi — Sabura) saburra — omnibus) cum omnibus — VI milium passuum) sex mil. pass. — Sabura) ab saburra — imprudentis) prudentis — somno) sompno.

39. milia) mil. — passuum) omitt. — Saburam) saburram — conficiendi) conficiendi — Videtisne) videtis me — vestris) nris — quidquid) quicquid — omne victoriam) homn uictoria — videretur) uteretur.

40. Sabura) saburra (sic etiam infra) — milia) mil. — quos) quod — Saburae) saburrae — simulatione) simulationem — postulare) omitt.

41. exercitu) exercitum — milium) mil. — mittit) immittit — ii) hi — nec) omitt. — procucurrissent) eucurrissent — circumibant) circuibant — ii) hi.

42. audire) audiri — miseris in) in miseris — praefectus equitum) P. R. eque — Curio numquam) Curionum quam; deinde se additum est manu sec. supra versum — se in) in — perpauci ex proelio) ex proelio perpauci — ii) hi.

43. M.) marcius — cohortatur) cohortatus — hostium) duae litterae extremae in litura scriptae sunt; fuit fortasse hostilem — in) add. manu sec. supra versum — contentio) contemptio — reliqui ob . . . tardarentur) omitt.

44. patresque) patrisque.

Liber tertius.

1. quum) omitt. — Italia) italiam — fuissent) fuisset — eae) hæ — transderentur) traderentur — fere) ferre — praetoribus) P. R. — plebis) pl. — damnatos) dampnatos — Urbe) urbem — initio) in ocio — sui fecissent) subfecissent — hos prius) prius hos — receptos) receptas — praeripiendo) praerapiendo.

2. perficiundis) perficiendis — reperit) repperit — milia) mil. — equites) milites — conficiendi belli celeritatem) celeritatem conficiendi belli — eae) hæ — infrequentiores) infrequentiores copiae — Gallicis) galli — valetudine tentaverat) valitudine temptaverat.

3. Cycladibusque) cicladibusque — Corcyra) corcira — Ponto) ponte — Bithynia) bichinia — Syria) siria — Aegypto) egipto — Asiae) asirie — Syriae) omitt., sed a m. sec. in marg. add. cirie — tetrarchis) tetrharchis — magnam) magnas.

4. Romanorum IX) R. VIII. — transduxerat) traduxerat — iis) his — consederant) concederant — II) duas — Boeotia) boecia — Epiroque) epirosque — Syria) siria — ex) omitt. — Ponto) ex ponto — III) milia) III — sexcenarias II) VI. cenarias II^{as} — milia) mil. — D Ariobarzanes) Dario barzanes — Cappadocia) capadocia — Cotys) cotus — Thracia) trachia — Sadalam) sasalam — Macedonia) machedonia — Rhascypolis) rascipolis — D ex) Dex — Ptolemaeum) tho-

lomaeum — quos) omitt. -- Donilaus) dominaus — Gallograecia) causa graecia -- Comageno) commaagmo — praemia Pompejus) Pompeius praemia — Dardanos) dardinos — Macedonas) macedones — quem) omitt.

5. Asia, Aegypto) asya egipto — Cyrenis) cirenis -- Dyrrhachii, Apolloniae) dirrachium apolloniam — Caesarem transire) transire Caesarem — Aegyptiis) egyptiis — Laclius) lebus — Coponio) pomponio, sed litterae oni sunt in litura, ut videri possit fuisse pompeio — Achaicae classi Scribonius) achacie classis scribonius.

6. omniaque ex) omniaque et ex — victoria et ex) haec in marg. scripta sunt manu sec. — pridie Nonas Januarias) II. nō. ian. — naves) omitt. — inpositis) imposite (sed te in litura) — legionibus) leg. — Postridie) post pridie — Cerauniorum) germaniorum — quos) quod -- arbitrabatur) arbitrabantur — adpellatur) appellabatur. Post hoc vocab. relictum est vacuum spatium 13 fere litterarum, licet nihil deesse videatur.

7. Orici) oryci — Lucretius Vespillo) Lucrecius bis, tum vacuum spatium fere 7 litterarum, deinde pillo — XIX quibus . . . navibus) haec in marg. scripta sunt manu sec. — praeerant) praeerat — CX) ex — ii) III^{or} — longas) longuas — constratae IV) constructae illi.

8. eadem) easdem — Fufius Kalenus) fufius calenus — onustarum) honestarum, sed h est a man. sec. — inanibus) manibus — indiligentiae) diligencie — interfecit) interficit — Salonis) sasonis — Orici) corici — excubabat) excubans.

9. Illyrico) illirico — iis) his — Issam) hissam — denunciatione) denunciationibus — Romani) R^o — iis) his — confecti) effecti — praesectis) praefectis — Quare missis) qui remissis — per se incommoda) in-

commoda per se — longe) longo — dispositis) de-
positis — quotidianae) cotidianae — manu facta)
manifesta — iis) his — maxime) maximi — hiems)
hiemps — Dyrrhachium) dirrachium — recepit) re-
cipit.

10. Vibullium) bibulum — Hispania) Hispaniam —
in Italia) Italia — C atque XXX) centum atque tri-
ginta — se) omitt. — reipublicae) rei. p. (item infra) —
incommodis) incommodi — contentum) contemptum
(sic his deinceps) — dimissurum) dimissurus.

11. Vibullius) Bibulus — a Caesare) cortyre —
ideo) eidem — et nocte et die) nocte ac die — mutatis)
omnibus copiis) mutatis — ut) et — omnibus copiis)
omitt. — Dyrrhachiumque) dirrachiumque — Parthinorum)
partinorum — populi Romani) P. R. — esse) omitt.

12. Staberius) straberius (item infra) — Apollonia-
tibus) Apolliniatibus — praecclusuros) praeclausuros
— sumtueros) sumpturos — populusque Romanus) P. R.
— Bullidenses, Amantiani) Byllidenses amatthini.

13. iis) his — tantus) tantusque — ejus exercitui)
ei exercitus — Epiro) epyro — projicerent) prohice-
rent — Dyrrhachium) dirrachium (item infra) — ei) et
— praecoccupato) profecto occupato — Apsum ponit)
habus supponit — praesidio ibique) presidioque ibi
— Apsum) trapsum.

14. Kalenus) Calenus — Brundisii) brundisi —
progressus a portu) a portu progressus — adversariorum)
omitt. — iis) his — Kaleni) Caleni.

15. cum) omitt. — atque aquandi . . . religandi) scripta
haec sunt in marg. manu sec. — Corcyra) corciram —
uno etiam) etiam uno — M? Acilio) massilio —

*) Scripsitne Caesar omnibus compitis?

Murco) litt. c est a m. sec. supra vers. — maximis de) de maximis — iis) his — aliquid Vibullii) aliquid bibuli.

16. Butbrotum) butrotum — obpositum) oppidum — Murco) muro — legionem) legionum — atque) neque — rem) cām (i. e. causam) — res) omitt. relicto vacuo spatio — Pompeji) pompeii — discederetur) discederentur — se) omitt. — concilii) consilii — summam) summa — hortantibus) hortantibus.

17. pondendum Caesar . . . memoriae prodantur) scripta haec sunt in marg. m. sec. — prodantur) prodatur — si hoc) et si hoc — sibi remitti) remitti sibi — retenturum) retempturum — agi) agit — rem esse) rem illis esse — Illi) omitt. — rejicere) reicere — vehementissimeque . . . praesentis) scripta haec sunt in marg. m. sec. — cogitationem) conditionem.

18. Libone) librone — Lucejo) luceio — consueverat) consueerat — eum) quem — prohibuit) probuit — iis) his — dicta) facta.

19. Inter) ut inter — Apsus) tapsus, tum supra a scriptum est h — conloquentium) loquencium — transjiciebatur) traiciebatur — quia) qui — legatos) duos legatos — Pyrenaeo) pireneo — ut) cum — A.) aulum — etiam) uis — ejus rei expectatio) expectatio eius rei — intenti animi ad pacem esse) animi intenti esse ad pacem — T.) titus — mediam orationem) media oratione — undique subito) subito undique — Desinite) desinit.

20. Iisdem) Isdem — Romae) omitt. — praetor) P. R. — Trebonii) treboni — praetoris urbani) preter urbam — adpellasset) appellauisset — Sed) omitt. — Trebonii) trebani — his) omitt. — moderate jus) mode-

rata eius — reperiri) repperiri — auctionandi) actio-
nandi — inprudenciae) imprudencie — ab) ad.

21. Servilius) prima manus scripsit seruulis, secunda
emendavit seruulius — consul) cons. — efficeret) effi-
cere — annuas) añas; in marg. manus sec. scripsit añuas
— alteram) aliam — Republica) R. P. — eo) eius —
damnatus) dampnatus — gladiatoriae) gladiatore —
reliquias) reliquas — Thurinum) Thurrinum — Casi-
linum) consilium — comprehensa) compressa — visa
atque proditio) uisaque proditione — adpareret) ap-
parere.

22. Milo dimissis circum municipia) circum municipi-
pia Milo dimissis — facere) prima manus scripsit fa-
ceret, sed t abrasum est — Pompeji quae) pompeique
— mandata ad se) ad se mandata — Bibulum) bibul-
lium — sollicitabat) Post hoc voc. additur: apud quos
ex aere alieno laborare arbitrabatur sollici-
tabat, sed supra apud scriptum est va, supra tabat
autem cat, quibus haec verba delenda esse indicatur. —
ergastulis) ergasculis — Thurino) turino — a) A. —
perit) perit — Thurios) turios — praesidii) predandi
— iis) his — habebant) habebat.

23. Brundisinum portum) portum Brundisinum —
terram) terra — praesidium) predium.

24. Brundisii) Brundisi (item infra) — qui) omitt.
— virtuti) uirtute — II) duas — adpropinquassent) pro-
pinquassent — oram maritimam) ora maritima.

25. transierant) erant — hiems) hyemps — jam)
omitt. — quotidie) cotidie — ejicere) eligere — custo-
diis) custodibus.

26. Fusio Kaleno) fusio caleno — altera) altero —
Apolloniam) Appolloniam — Dyrrhachiumque) Dyrra-
chium — C.) Q. — Dyrrhachii) Dyrrachi — Rhodiae)

rodie — nostris) nostri — increbuit) increbuit — se)
 et — superare) superari — Dyrhachium) dirrachium
 — milia passuum) mil. pass. — Africo) Affrico —
 intus) intro.

27. recipiebat) reiciebat — detraheretur) distra-
 heretur.

28. II) due — Lissum) lisum — submissis) summis
 — Otacilius Crassus) octacilius grassus — ducentos
 viginti ex) CCXX e — ex) omitt. — ducentis) CC — salo
 nausaeque) salone asiaque — iis) his — Otacilio) octa-
 cilio (item infra) — jurisjurandi) iusiurandi — con-
 spectu) conspectum — item) idem — gubernatorem)
 gubernatore — in terram) in interram — eicere)
 eicere — CD) CCCC.

29. iis) is — recepit) recipit — iuvit) innuit —
 Otacilius) Octacilius — veteranarum) veteranorum —
 III) trium — transjecisset) traiecisset.

30. terra) terras — eae) hec — Apso) thapso —
 clam) omitt. — quia) que — cum ubi) ubi eum.

31. sese Imperatorem) imperatorem se — tyran-
 nisque) tyrannisque — eisdem) hisdem — Parthis)
 Partis — M.) post (sed punctis subnotatum) im (ut vide-
 tur) — Parthici) partici — in provinciam) provincia —
 tum) cum — diripiundas iis) diripiendas his.

32. Columnaria ostiaria) columpnaria hostiaria —
 remiges arma) arma remiges — modo) modi — reperiri)
 repperiri — hoc) scriptum in marg. m. sec. — Romanis)
 R. — illas ex S. C.) ex illo. se. consulto — uti) ut.

33. Praeterea) præpea — fano) phano — certa) que)
 ceteraque — rei) omitt. — die) diei — fanum) phanum
 — Senatorii ordinis) ordinis senatorii — posthaberet)
 postea que haberet.

34. Antonii) antoni — Orico) origo — tentandas)

temptandas — Aetoliaque) etholiaque — L.) lucium — vigesima septima) XXVII — Thessaliam) Thessalum ire — in Aetoliam) motoliam — jubet) iussit.

35. Aetolorum) prima manus vacuum spatium reliquit, secunda scripsit italorum — (Calydone) calidone — rejectis) relictis — Aetolia) etholia — civitatum) civitacium — Hegesaretos) egesaretos.

36. civitatum legationes) civitacium legiones — legionibus) legione — et opinione) opinione — milia passuum) mil. pass. — abfuisset) affuisset — adeo) ideo — ut) omitt. — Favonium) Fabonium — Haliacmonem) alcinonem — cohortibus II) hostibus VIII — legionum) legionis — Cotys) cottis — Cassii) cassi — consueverat) consuerat — Ambraciam) ambrachiam — Favonio) Fabonio (sic etiam infra Fabonio auxilium, sed extremo capite Favonio Scipionis) — constitutus) constitus — Domitiani) ad Domiciani — Domitii) domiti.

37. stavis) stati, deinde vacuum spatium — Domitii) domiti — Haliacmonem) alisafam — transducit) traducit — milium passuum) mil. pas. — vallo) ualle — Attamen) at tamen — difficilibus) difficilium — castris Scipionis) subjectus) subiectus castris Scipionis — continere) contineret — ne) neque — transit) transiit — consueverat) consuerant — quotidiana) cotidiana — eorum inpetum) impetum eorum — rediit) redit — nostri) omitt.

38. angustiis) in angustiis — milia pssuum) mil. pass. — insequendum) sequendum — levis armaturae) omitt. — insidiis) hostium insidiis — exspectarent . . . Reliquos) omitt. haec omnia. — Domitium perduxerunt) domitum deduxerunt.

39. orae maritimae) ore maritimi — Orici) ocrici — iisdemque) isdemque — transdidit) tradidit — Aci-

lius legatus) canomanus leg. — qua) quas — turrim effectam) turrem effectum — transdidit) tradidit.

40. Aegyptiae) eeg̃ — navim) navem — libram) liberam — tentans) temptans — eam) ec̄ — ex) et — objectam quae) obiectamque — contra) omitt. — IV) IIII (item infra) — vectibus) noctibus — transduxit) traduxit — deligatae) delicate — abduxit) adduxit — Bullide) billide — Amantia) mantinea — civibus) cui, deinde vacuum spatium trium litterarum — Romanis) R. — militibusque) militibus.

41. in) omitt. — Parthinorum) Partinorum — III die in) tercio die — capiendum) capiendi — Dyrrhachium) dirrachium (item infra) — aut ab eo) ut ab eo — is) omitt. — postea) postquam — ei) ea.

42. Dyrrhachio) dirrhachio — mediocrem) meliorem — comportari) comportare — ductum iri) ducturi — fecerat) fecerant — Epirum) egyptum — L.) lucium — Parthinisque) Parchrinisque — et montuosa) ac montuosa — providerat) providebat — comportarat) in porta comportarat.

43. communiit) communit — spectans) expectans — tertio) tercia — percerebuisset) percerebuisset.

44. Dyrrhachioque) Dirrhachioque — statuerat non esse faciendum) faciendum non esse statuerat — id quod) idque — XXIV) XXIII — milia passuum) mil. pas. — manu sata quibus) manus at a quibus — qui) omitt. — habebant) uidebant — ne quo) neque — et) ac — adorirentur) adorirentur — ne quo loco) neque locum — funditoresque) funditores — multique) multisque.

45. nitebatur) uidebatur — IX) nona — receptus) receptum.

46. rejecti) deiecti — legionis) legio^{is} (is a m. sec.) — clivum) pilum — egerunt) gerunt — directae

longuriique objecti) de recte longurique obiecti — discedere . . . citra eum locum) omitt. haec omnia.

47. obsidere conati sunt) conati sunt obsidere — militum equitumque) equitum militumque — prohibeantur) prohiberent — At contra) actum — Caesar inferiore) cæsari inferiores — continebat) contebat, sed in marg. m. sec. continebat — abundarent) habundarent — quotidie) cotidie — haberent) haberet — consumtis) consuptis — eadem) eandem — labore et . . . inopiam perpressos) omitt. haec omnia — hordecum) ordeum — non) ne — Epiro) epyro.

48. iis) his — cum Valerio) ualcribus — admixtum) mixtum — efficiebant) efficiebat — magna) scriptum est in marg. m. sec.

49. ex arboribus) et ex arboribus — vix) omitt. — tolerari) tollerari — valetudine) valitudine (item infra) — loci) locis — quotidianis) cotidianis — ut) omitt. — demissis) dimissis — Itaque) ita — demissa) dimissa — quotidiana) cotidiana et mox cotidie — succedere) subterrere.

50. animum advertissent) animaduertissent — adgressi) aduersi — coniciebant) coiciebant — alio excubarent) omitt.

51. Sulla) Sylla (item intra) — II) duabus — reliqui se verterunt) reliquis everterunt — prosequerentur) persequerentur — reprehendendum non) non reprehendendum — aliae Imperatoris) atque imperatoris — imperatorias) imperatoris — sumpsisse) sumpsisse — magnam) magna — ex iniquo) iniquo — supererat temporis) temporis supererat — duxerant) deduxerant — tantum) tm — consedit) concedit.

52. tentaverat) temptaverat — sustinuit) sustinuit — III) tribus.

53. VI) sex — III) tribus (item infra) — Dyrrhachium) Dirrhachium — horum) eorum — milium) milia — reperiēbamus) repperiebamus — Valerius) ual. — sex militaria) militaria sex — quatuorque) III^oque — periculique) periculi — conjecta) coiecta — Scaevae centurionis) Sceve centurione — Republica) R. P. — ducentis aeris) CC atque — transducere) traducere — opera) ope — frumentove et speciaris) frumento uespeciariis.

54. additis) abditis — pedum) ped. — V) quinque.

55. Amphilocheis) Amphilocis — Cassium) eas — Calvisium) Caluicium — tentandam) temptandam — eo) eoque — Fufium) omitt. — Kalenum) Calenum (item infra) — Isthmum) stumum — Orchomenum) Orcomeneum — Caesari) caesaris.

56. subjiceret) subiceret — in eam) omitt. — telum tormentumve) telo tormento ne — et opinionem) opinio-
nemque — sic) si.

57. Dyrrhachium) Dyrrachium -- transditum) traditum — quorum) quarum — expertum) experta — factum vitio) vitio factum — magna ex) ex magna — compellere) compellare — coercendum) coercendum — imperii) imperio -- reperiēbamus) repperiebamus.

58. se) cē — arundinum) harundinum -- consumserant) consumpserant — et) omitt. — deficiebant) deficiebat.

59. duo) II -- Roscillus) roncillus — Aegus) egus — civitate) civitatem — singulari) singulari -- Gallicis) gallis — optima) omitt. — locupletesque) locuplesque.

60. contemtionem) contemtionem — tentare) temptare — experiri amicitias) amicitias experiri — conlocuti) colloquuti -- praefectum equitum) praefecit eq. — Volusenum) uolucenum — perfugisse) profugisse —

difficilius) facinus -- mutuati) mutuant -- coemtis)
coemptis -- iis) his.

61. fuerant) fuerunt -- ad Pompejum ad Cae-
sarem) scripta haec sunt in marg. m. sec. -- quotidie)
cothidie -- Epiro) epyro -- et custodiarum) in custo-
diarum -- varia) uir, deinde vacuum spatium trium litte-
rarum.

62. comportare jubet) iubet comportare -- scaphas)
scapas -- Dyrrhachium) Dyrrachium -- longas) longuas
-- valetudine) valitudine.

63. pedum) pedes -- altitudinem) altitudine --
latitudinem) altitudinem -- magnitudo) manitudo --
quod milia passuum) quot mil. pas. -- XVII) XVIII --
adtulit) attulerat -- IX legionis excubaverant) nonam
leg. excubuerant -- novusque eorum) omitt. -- ex)
omitt. -- exteriorem) interiorem -- viminea) uimica --
defendebant) defendebat -- est vitium) vitium -- expo-
siti) expositis -- aversos) aduersos -- dejectos) de-
lectos.

64. quae ex castris) ex castrisque -- ipsae) ipsi --
exercitu) exercitum.

65. pabulari) fabulari -- iussit. Qua perfecta muni-
tione) haec in marg. scripta sunt m. sec.

66. IX) nona -- contingebant) contingebat -- (D)
CCC. -- castelli) castellis -- (D) CCCC -- integrae
omnes erat) omnes integrae erant.

67. inlato) illata -- Is) his -- a) omitt. -- et) ut
-- ejus) eiusdem -- II) duas -- IX) nona -- deminu-
toque) diminutoque -- duxit) eduxit -- fortissime)
fortissimeque -- Pulcione) Puleione -- Antonii) An-
toni -- et) omitt. -- pulsa) pulso.

68. tum accidit) cum accidit -- quam pertinere) que
pertingere -- cornu cohortes) cornu sc cohortes --

secutae) sequutae — conjunctam) coniuncta — prorutis
his) prout is.

69. longa) lingua — V) V tam — enim) omitt. —
celeris) celeri — conabatur) conatur — ultro in nostros)
in nostros ultro — plerique) plerisque — iis) his
— angustias) angustiis — praecipitabant) praecipitant
— prehenderet) prenderet — conficerent) confugerent.

70. fugientes) fugientis — angustiis portisque) an-
gustis portis atque his — prope jam) propriam.

71. Caesar) caesaris — equites) eq. — Felginatem)
flegmantem (paullo infra flegmatem) — Tuficanum)
tucicanum — A. Granium) agranium — Puteolis)
puteolus (ut videtur) — Sacrativirum) sacro tuurum
— tribunos militum) tr. mil. — interit) interit — XXXII
amissa) amissa XXXII — passus est) passus — laureae)
laure — At Labienus) ad labienum — transdi) tradi
— omnes productos) omnis reductos — magno) magna
— conspectu interficit) conspectum interfecit.

72. illi) illa — abscissum) abscisum — partis)
partes — altera) alter — addebant) audebant — acri)
agri — terroris) tpris (i. e. temporis) — quoties)
quociens — culpa ducis vel tribuni vitio) ducis vitio
vel culpa tribuni -- exercitu) exercitum — victoriam
ejus diei) victoria mei dici.

73. transportati: si non omnia) transportatis in
omnia — fortunam) fortuna — industria) industriam —
ejus juri) cuius vis — se aequum) secum — dedisse)
omitt. — esse) se esse — superasse) persuasse —
aliquis) prima manus scripsit aliqui, secunda addidit s —
detrimentum) ut detrimentum — uti) sic nunc; a prima
m. fuisse videtur ita -- Gergoviam) Gergoniam —
ii) ei.

74. oratione) rone (i. e. ratione) — relictisque) relictis.

75. inpedimenta) omitt. — omnia) omni — Apolloniam) appollonia — IV) quarta — serissime) suetissime — moram) morem — et) omitt. — expedito) expedito — consecutus) consequutus — antesignanos) ante signanos — CD) CCCC — profecerunt) praefecerunt — ipsi) ipsique.

76. dici) prima manus scripsit die, sec. addidit i — transductoque) traductoque — consedit) concedit — ejusdem) eius — ejusque) eius — lignandi) ligandi — alii quod) aliquod — fore) fere — IIX milia passuum) VIII mil. pas.

77. IV) quarta — rebus perfectum . . . itineribus) scripta haec sunt in marg. m. sec. — perfectum) prefectum — IV die) quarta die.

78. timensque) timens — Domitio ne) domicione — iis) his — Dyrrhachii) dirrachi — ac) á — transiret) transire — Illyricum) illiricum — sin) si — se) si — tamen) omitt. — cohortibus IV) cohortium IIII — I) una — Epirum) Epyrrum — existimabat) prima manus scripsit existimat, secunda adjecit ha supra versum. — ora) hora — Corcyraque) Corriciaque — discedere) descedere — expectaret) spectaret.

79. lis) His — celeritati) celeritate — et ad) ad — Apollonia a directo) Appollonia adirecto — Candaviam) caudaniam — qui) omitt. — Heracleam) herceliam — Candaviae) Candaniae — objicere) obicere — dimissis) demissis — de) omitt. — Dyrrhachium) dyrrachium — fugere Caesarem) Caesarem fugere — averterat) avertebat — dimissi) dimissis — ab) a — Roscelli) rouici — Aegi) eey — in) omitt. — Domi-

iii) domiti — et adventum) adventum — IV) IIIIor — Aeginium) eginium.

80. oppidum) oppididum — Epiro) Epyro — militum) multum — praecurrerat) praecucurrerat — Dyrrhachino) Dyrrachino — auxerat) auxerant — Androsthene) Androstene — nuncios mittit) mittit nuntios — exercituum) exercitu — ab Dyrrhachio) a Dyrrachio — Larissam) Larisam — effectis) effectis — sublevandam) sublevand' — IX) nonam — diripiendum) diripiendum — sic ut nuncios) sicut nuncius.

81. iisdem) isdem — Gomphensis) compensis — Gomphensium) gornichensium — Larissaeos) larisaleos — segetis) omitt. — erat) sic pr. m., secunda erant — rationem belli) belli rationem.

82. quidquid) quicquid — sacerdotiis) de sacerdotiis — L.) luci — Parthos) archos — proficiscenti) proficiscendi.

83. Spīntherque) spīnther. Q. — quotidianis contentionibus) cotidianis contemptionibus — L. Afranium) lafranium — Attius) ac tuis — iis) his — tabellam qui) tabellam in — damnarent) dampnarent — inimiciis) inimiciis — nec) prima m. scripsit ne, sec. addidit e.

84. Dyrrhachinis) Dyrrachinis — animum) omitt. — tentandum) temptandum — Caesar) omitt. — quidnam) qd'na — primum) primus — subjiceret) subiceret — electos) electis — quotidiana) cotidiana — effectum) per effectum — equites M) equitum mille — apertioribus etiam) eciam apertioribus — milium) mille — unum) unicum.

85. quia) qui — spectans) expectans — subjiceret) subiceret — Caesar) omitt. — quotidianis) cotidianis

(similiter infra) — detensis) decensis — animadversum) animum aduersum — Differendum) defferendum — praesentia) praesenti a — sicut) si ut — simus) sumus.

86. pelleretur) polliceretur — in proelium) proelium — mihi se) mihi — ut circumventa) et circumventa — manaque) manu.

87. Pompei, hunc esse exercitum) hunc esse exercitum pompeii — pronuncio) pronuntiatio — consumsit) consumpsit — iis) his — valetudinis) valitudine his — Brundisii) Brundisi — dilectibus) dilectis — Attamen) Ae tamen — Dyrrhachinis) Dyrrachinis — ut idem) ittidem — hortatus) cohortatus — essent) sunt.

88. transditae) traditae — quarum una prima) prima quarum — In eo loco ipse) Ipse eo loco ipse — Ciliciensis) cilifensis — cum cohortibus) omitt. — transductas) traductas — Afranio) eranio — haec erant) haec erant numero — convenerant) conuerterant — in) omitt.

89. legionem) legiones — IX) nonam leg. — Dyrrhachinis) dyrrachinis — adtenuata) attenuate — IIX) octavam — unam) omitt. — summa erat milium) summa mil. — Sullam) Sillam — a) scriptum fuit, sed erasum est — ex tertia) externa — concurreret) concurret.

90. Vatinium) vaticinium — A. Clodium) aulum Claudium — de mittendis) de imitendis — se) omitt. — Rempublicam) R. P.

91. legione) leg. — vestro) nostro — nostram) in nostram — primus) primum — voluntarii) voluntarie.

92. ut Caesaris) ne Caesaris — neve) neque — ejus) omitt. — dicebatur) uidebatur — exanimarentur) existimaretur quod — omnibus quae) omnibusque.

93. pilis) omitt. — animadvertissent) animum adverte-
 tissent — concurrì) encurri — consumtis) consumptis
 — rei) omitt. — ordines conservaverunt) ordines suos
 conseruare — equitesque Pompeji) sic nunc; sed ex-
 trema littera i in litura; fuit fortasse o — circuire) circum-
 ire — IV) quarte — sex) ex — signum dedit) dedit
 signum — Illi) ille.

94. procurrere) praecurrere — adorirentur) ado-
 rarentur — iis) his — IV) quarta — oriretur) orere-
 tur — iisdem) isdem (item infra) — atque) ac — cir-
 cumita) circu-ita cum litura in media voce — aliis) aliis-
 que quam maxime — iis) his.

95. perterritis) praeterritis — lassitudine confecti)
 lassitudine confecto.

96. structas) stratas — cespitibus) cestibus — L.)
 luci — aestimari) existimari — patientissimo exercitui)
 potentissimo exercitu — luxuriem) luxurie — obji-
 ciebant) obiciebant — ejecit) eicit — Larissam) Lari-
 sam — tantum) tantam.

97. circumvenire) circummuniri — Larissam) La-
 risam — se) omitt. — re) spe — IV) III^{or} — occur-
 rere) occurre — et progressus . . . instruxit) omitt. —
 cohortatus) cohortatus est — jam perfecto) perfecto
 — iis) his — petierunt) petierunt.

98. projicere) proicere — petierunt) petierunt
 — conservavit) conservavit et — violarentur) viola-
 retur — Larissam) Larissam.

99. milia) mil. — milia XXIV) mil. XXIII — Sullae)
 Syllae — civitates) ciuites — ex) a cum litura; fuisse
 puto ab.

100. Sed Laelius) sed leuius — Dyrrhachioque) Dir-
 rachioque — Thessalia) Thessaliam — ignominia)
 ignominiam.

101. *isdem*) *Isdem* — *et dimidia*) *dimidiae* — *Vibone*) *uibonem* — *M. Pomponius*) *mpompeium* — *stupa*) *stuppa* — *quae sunt*) *scripta sunt* in marg. m. sec. — *ad incendia*) *apta ad incendia* — *Pomponianam*) *pompeianam* — *constratae*) *rost' constratae* — *Messanae*) *Massanae* — *amitteretur*) *admitteretur* — *obportunissime*) *oportunissimo* — *Sulpicianam*) *Sulpicianam* — *Vibonem*) *Iubonem*, sed m. rec. — *nostri*) *nostris* — *comprehensa*) *compressa* — *V*) *quinque* — *serperet*) *serperent* — *quinqueremes II*) *quinqueremis* *duas* — *refugit*) *refugiit* — *deprehensae*) *deprende* — *ex iis*) *et ex his*.

102. *se*) *omitt.* — *quantumcumque*) *quantumque* — *quotidie*) *cotidie* — *avertendae*) *advertendae* — *hospitibus*) *hostibus* — *sumtus*) *sumptus* — *cognito*) *cognitioque* — *Mytilenas*) *mithilas* — *actuarius*) *attuariis* — *Ciliciam*) *siciliam* — *Antiochensium*) *antiochensium* — *arcem*) *aram* — *civitates*) *omitt.* — *Antiochiam*) *Anthiochiam* — *id si*) *ipsi si* — *qui quum*) *quicumque* — *ut ex iis*) *ex his* — *suam*) *suas*.

103. *adeundae*) *ad eundem* — *sumta*) *sumpta* — *familiis*) *familis* — *quisque*) *quibusque* — *Ptolemaeus*) *ptolomeus* — *bellum gerens . . . Cleopatrae*) *omitt. haec omnia* — *praestarent*) *praestaret* — *despicerent*) *despiceret* — *Syria*) *syriam* — *Gabinus*) *Gauinius* — *transduxerat*) *traduxerat* — *Ptolemaeum*) *tholomeum*.

104. *regio ne*) *regione* — *Aegyptumque*) *egiptumque* — *iis*) *his* — *Achillan praefectum*) *achillam in praefectum* — *singulari*) *singulum singulari* — *Septimium tribunum militum*) *septimum tr. mil.* — *miserrunt*) *miserrunt* — *Septimii*) *Septimi* — *et ibi*) *ibi* — *L*) *lu*.

105. T.) titum — tollere pecunias) pecunias tollere — fano Dianae) phano Dyanae — evocasse) euocauisse — iis) his — summa) summam — uteretur . . . pecuniae) omitt. haec omnia — fecisset Caesar) Caesar fecisset — erat) esset — spectabat) spectauisset — Antiochiae) Anthiochiae — Ptolemaide) ptholomaide — Pergami) perquamque, deinde m. sec. supra que posuit in — remotis templi) reconditis templis — sacerdotēs . . . adpellant) omitt. haec omnia — tympana) fana — Trallibus) tralibus.

106. Aegyptum) ægiptum — legionibus) legione — ex Thessalia se) se ex Thessalia — a Q. Fufio) A. Q. fusio — III milia CC) mil. III et (extremum voc. per siglum scriptum) — navi) naue — urbis) orbis.

107. confecerat) consererat — Etesiis) ethesus — Alexandria navigantibus) navigantibus Alexandria — sunt) fiunt — populum) P. — Ptolemaeo) tholomeo — S. C.) senatus consulto — Ptolemaeum) ptholomeum — sororem ejus) iussorem.

108. Pothinus. Is) pothinusis — dicendam causam) causam dicendam — Pelusio) pulesio — Ptolemaei) ptholomei — scripti) scriptis — Ptolemaeus) ptholomeus — populum Romanum) P. R. — Roman) rome.

109. Ptolemaeum) ptholomeum — audiret aut cujus) adiret au cui — effecit) efficit.

110. Achilla) achille — contemnendae) contempnende — Hae) Hec — populi Romani dedidicerant) P. R. didicerant — Ciliciaeque) sicilieque — damnati) dampnati — fugitivisque) fugitiuis — essent) eē (i. e. esse) — concursu) consensu — regum) rerum — mortem) morem — hi) II aut ii — stipendii) stipendia — alios arcessere) accessere — consueverant) consuerant —

Erant) omitt. — II) duo — Ptolemaeum) ptholomeum
— Aegyptiis) egipciis.

111. praeter eam) preterea — pugnatum est) pu-
gnatum — naves) sic nunc, sed fuit nauis — longas)
longuas — consueverant) consuerant — Caesari) ce-
saris — contentione) contemptione — hi) II aut ii —
tam parva) parva — Pharam) farum.

112. accepit) cepit — passuum) pas. — Aegyptio-
rum) Aegiptiorum — paullulum) paulum — decesserint)
decesserunt — consueverunt) consuerunt — lis) His
— dimisit) deauxit — regiones) prouincias — Hoc)
nec — Ptolemaei) ptholomei — ad Achillan) Achillam
— transjecit) traiecit — conciliabat) consiliabat —
Achillan) Achillam — indicatis) indicatisque.

Skolefterretninger

for

1852—1853.

Hyad Skolens Lærerpersonele angaaer, er der siden sidste Programs Udgivelse ikke foregaaet videre Forandring, end at de constituerede Lærere Cand. Theol. Peter Christian Dohn og Cand. Philolog. Eduard Flemmer allernaadigst ere bestfittede til Adjuncter, nemlig den Sidstnævnte under 22de Juli f. A. og den Førstnævnte under 13de August.

De ved Skolen ansatte Lærere ere altsaa for Siden følgende:

1. Rector, der underviser i Latin (9 T.) og Græsk (6 T.) i VII Cl. og Græsk i VI Cl. (5 T.); tilsammen 20 Timer.

2. Overlærer F. G. Hundrup: Latin VI Cl. (8 T.) og V Cl. (9 T.) samt Græsk i V Cl. (5 T.); 22 Timer.

3. Overlærer P. D. Broager: Naturlære i VII Cl. (4 T.), Mathematik i de 5 øverste Classer (21 T.) og Lydst i VI Cl. (3 T.); 28 Timer.

4. Adjunct S. Friis: Historie i alle Classer (19 T.), Geographie i VI Cl. (2 T.), samt Skrivning i de 4 nederste Classer (7 T.); 28 Timer.

5. Adjunct J. H. Kruse: Religion i alle Classer (15 T.) og Latin i III Cl. (9 T.); 24 Timer.

6. Adjunct C. W. Smith: Dansk i VII, VI, V og I Cl. (13 L.), Græsk i IV Cl. (5 L.) og Tydsk i I Cl. (6 L.); 24 Timer.

7. Adjunct C. Erslev: Naturhistorie i de 6 nederste Classer (12 L.) og Geographie i de 5 nederste Classer (11 L.); 23 Timer.

8. Adjunct P. C. Dohn: Hebraisk i VII Cl. (2 L.), Tydsk i V, IV og III Cl. (8 L.) og Fransk i VI, V, IV, III og II Cl. (16 L.); 26 Timer.

9. Adjunct C. Flemmer: Dansk i IV, III og II Cl. (9 L.), Latin i IV Cl. (9 L.) og Tydsk i II Cl. (5 L.); 23 Timer.

10. Time lærer Holm: Regning i de 3 nederste Classer (11 Timer).

11. Cantor Hartmann: Sang (4 Timer).

12. Malermester Møller: Tegning i de 3 nederste Classer (4 Timer).

13. Lieutenant H. C. Hüller: Gymnastik og Svømning (6 Timer), under Inspection af Adjunct Friis.

Antallet af Skolens Disciple udgjorde efter sidste Program 61, af hvilke 5 dimitteredes til Universiteter*) med det Udfald, som den paa følgende Side aftrykte Liste udviser; 10 ere efterhaanden udtraadte af Skolen, nemlig: Ludvig Otto Sophus Schendel, Hans Wilhelm Hvid Gappel, Georg Christopher Johannes Schønberg Baagøe og Phoebus Wilnau, udmeldte i Juni

*) Da den ene af disse, N. C. Hansen, formedelt Sygdom ikke kunde indstille sig i Kjøbenhavn til den fastsatte Tid, blev der for hans Skyld afholdt en extraordinair Examen artium i October Maaned.

Skolens Dimittender i Mæret 1852.

Dimittendernes Navne.	Udarbejelse i Modermaalet.	Latin.	Latinsk Stil.	Græsk.	Hebraisk.	Religion.	Geographic.	Historie.	Arithmetik.	Geometrie.	Lydsk.	Bronsk.	Hoved-Charakter.
1. N. E. Ueberling	Laud.	Laud.	H. ill.	Laud.	Laud.	Laud.	Ld.p.c.	Laud.	Ld.p.c.	Laud.	Laud.	Laud.	Laudabilis.
2. N. F. Schondel	Laud.	H. ill.	H. ill.	Laud.	H. ill.	Laud.	Laud.	Ld.p.c.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Laudabilis.
3. J. Ernst	Laud.	H. ill.	H. ill.	H. ill.	Laud.	H. ill.	H. ill.	H. ill.	Laud.	Laud.	Laud.	Laud.	Haud illaud.
4. N. E. Hansen .	H. ill.	Laud.	H. ill.	H. ill.	H. ill.	H. ill.	Laud.	Laud.	H. ill.	Laud.	Laud.	Laud.	Haud illaud.
5. P. D. L. Reinhardt	H. ill.	H. ill.	N. c.	H. ill.	H. ill.	H. ill.	H. ill.	N. c.	Laud.	H. ill.	Laud.	Laud.	Haud illaud.

* betegner, at et Pensum Græsk er angivet istedetfor Hebraisk.

f. N.; Brodrene Wilhelm Christian Sigurd Toppøe og Haldor Frederik Axel Toppøe, udm. den 1ste August; Carl Frederik Schulz, udm. i December; Ernst Julius Peek og Harald Arnoldo Fabritius de Tengnagel, udm. i Marts d. N.; Philip Johan Jeansson den 26de April. — Derimod optoges fra Skoleaarets Begyndelse 12 nye Disciple; endvidere 2 i October, 4 i Januar d. N., 1 i Marts og 2 i Mai. Skolen havde saaledes ved Mai Maanedes Udgang 67 Disciple, paa følgende Maade fordeelte i Classerne:

Syvende Klasse.

1. Frederik Olfert Jungeren, Søn af Pastor J. H. N. Jungeren, Sognepræst til Bregninge og Bjergsted.
2. Thomas Ludvig Rørdam, Søn af Pastor H. N. R. Rørdam, Sognepræst til Dndløse og Søndersted i Holbøks Amt.
3. Poul Henrik Heegaard, Søn af Kjøbmand N. Heegaard i Slangerup.
4. Theodor Demetrius Ferdinand Mathiesen, Søn af Pastor F. C. Mathiesen, Sognepræst til Høiby i Odø Herred.
5. Jacob Kornerup Lindhard, Søn af Kjøbmand P. C. Lindhard i Roskilde.

Sjette Klasse.

6. Niels Waldemar Ambrosius Jensen, Søn af Pastor G. E. Jensen, Sognepræst til Narby ved Kalundborg.
7. Conrad Alexander Fabritius de Tengnagel, Søn af forhenværende Bogtrykker E. Fabritius de Tengnagel.
8. Tellef Otfred Petersen, Søn af Pastor J. G. Petersen, Sognepræst for Durrø Menighed.
9. Johannes Constant Immanuel Dirckinck:

Holmfeld, Søn af Kammerjunker C. P. H. M. B. Baron Dirckink-Holmfeld, Amtmand, |Dr. Juris, paa Maglekilde i Roeskilde.

10. Johannes Hage Wilhelm Erskine Walløe, Søn af Procurator J. J. Walløe i Roeskilde.
11. Niels Fritz, Søn af Kammeraad G. Fritz, borgerlig Raadmand i Roeskilde og Forvalter af Kjøbenhavns Stads Gods her i Egnen.
12. Peter Wilhelm Erik Hansen, Søn af Skolelærer og Kirkesanger J. E. Hansen i Lyndby, Boldborg Herred.
13. Frederik Ludvig Christensen, Søn af Kammerraad J. P. Christensen, Forvalter ved Grevstabet Leithrøborg.

Femte Klasse.

14. Otto Herman Jensen, Broder til Nr. 6.
15. Wiggo Hagbarth Theobald Fich, Søn af Kirkesanger og Skolelærer J. D. C. Fich i Greve, Thune Herred.
16. Johan Jacob Nicolai Møller, Søn af Secretair P. Møller, forhen Soldkasserer i Skjelstor.
17. Victor Emilius Qvistgaard, Søn af afdøde Proprietair M. Qvistgaard til Gjerdrup.
18. Hans Peter Kornerup, Søn af Kjøbmand H. Kornerup i Roeskilde.
19. Simon Arenth Dons, Søn af Liendecommissair H. B. Dons, Forpagter af Holbeks Ladegaard.
20. Hans Peter Christian Freisleben, Søn af Districtslæge H. C. Freisleben i Skjelstor.

Fjerde Klasse.

21. Niels Nielsen, Søn af Gaardmand N. S. Nielsen i Løserup i Udby Sogn.

22. Johan Frederik Wilhelm Holm, Søn af Justitsraad J. N. Holm, By- og Raadstuefriver i Roeskilde.
23. Georg Nicolai Kringelbach, Søn af Gjestgiver M. J. Kringelbach i Roeskilde.
24. Frederik Wilhelm Elberling, Søn af Skolens Rector.
25. Frederik Wilhelm Elberling, Søn af Regjerings-Secretair F. G. Elberling, nu bosat i Roeskilde.
26. Gregers Albert Fanoë, Søn af Justitsraad S. G. Fanoë, R. af D., forhen Sold- og Consumtions-Inspecteur i Næstved.
27. Johannes Jørgen Emil Marius Freisleben, Broder til Nr. 20.
28. Henning Jensen, Søn af Pastor J. G. Jensen, Sognepræst for Dusted, Allerslev og Ledreborg Menigheder.
29. Jens Christian Rogind, Søn af Pastor P. G. Rogind, Sognepræst til Korby i Holbeks Amt.
30. Gotfred Emil Gøtsche, Søn af Pastor G. G. Gøtsche, Sognepræst til Jensemark og Rislev.
31. Carl Emil Mathiesen, Søn af afdøde Pastor M. Mathiesen, Sognepræst til Kirke-Veslinge og Drøsselberg.
32. Harald Christian Olsen, Søn af afdøde Palaisforvalter C. V. Olsen i Roeskilde.

Tredie Klasse.

33. Richard August Wilhelm Poulsen, Søn af Pastor B. V. Poulsen, Sognepræst til Korup og Glim.
34. Christian Cornelius Verche Schiødte, Søn af Pastor J. G. Schiødte, Sognepræst til Store og Lille Fuglede i Holbeks Amt.
35. Johan Carl Frands Nicolai Ryhse, Søn af Malermester Ryhse i Roeskilde.
36. Lauritz Johannes Møller Holst, Søn af Con-

- historialraad G. Møller Holst, Sognepræst til Magleby og Holtug i Stevns Herred.
37. Peter William Møller Holst, Broder til Nr. 36.
38. Frederik Theodor Lassen, Søn af Provst J. N. Lassen, Sognepræst til Tølløse og Nagerup Menigheder i Merløse Herred.
39. Emmanuel Johannes Christian Lund, Søn af afdøde Pastor J. N. Lund, Sognepræst til Tommerup og Brylle Menigheder i Fyen.
40. Carl Ferdinand Wilhelm Arends, Søn af afdøde Apotheker N. J. Arends i Roskilde.
41. Jens Christian Faber Birch, Søn af Exam. Jur. C. F. Birch, Eier af Grønnehaage og Mølle ved Nykjøbing i Sjælland.
42. Carl Emil Keenberg Gurk, Søn af Cancellie- raad J. H. Gurk, Postmester i Roskilde. (Ustuderende.)

Anden Klasse.

43. Jens Nicolai Breyen, Søn af Toldforvalter G. Breyen i Roskilde.
44. Laurik Christian Lunn, Søn af Krigsassessor J. Lunn paa Dorothealyst i Merløse Herred.
45. Hans Christian Bønderup Hammer, Søn af Farver H. P. Hammer i Roskilde.
46. Clemens Petersen, Søn af N. Petersen, forhen Forpagter paa Lindholm.
47. Edvard Martinus Kringelboch, Broder til Nr. 23.
48. William Gustav van Wylich, Søn af Pastor P. W. van Wylich, Sognepræst til Greve og Kildebrønde Menigheder.
49. Laurik Christian Andreas Selchou Hansen, Søn af Forpagter paa Selås G. N. Selchou Hansen.
50. Andreas Frederik Beyer, Søn af Gaardeier N. F. Beyer i Herringeløse.

51. Carl Christian Rasmussen, Søn af Godsforvalter E. P. Rasmussen paa Vallo.
52. Frederik Prom Østrup, Søn af Pastor J. Østrup, Sognepræst til Kirke-Hyllinge og Lyndby.
53. Johannes Holger Lindhard, Søn af Organist og Skolelærer J. Lindhard i Høiberg, Randers Amt.
54. Waage Weyse Hansen, Søn af Organist H. M. Hansen ved Roeskilde Domkirke.
55. Carl Theophilus Jørgensen, Søn af afdøde Pastor S. H. Jørgensen, Sognepræst til Dalby og Stupperup.
56. Christian Edvard Wilhelm van Wylich, Broder til Nr. 48.
57. Laurik Christian Wilhelm Mortensen, Søn af Hestehandler C. Mortensen i Roeskilde.
58. Jens Petersen, Søn af Hestehandler J. P. Petersen i Roeskilde.
59. Carl Martin Luther Walløe, Broder til Nr. 10.

Første Klasse.

60. Niels Alfred Andersen, Søn af Kjøbmand A. C. Andersen i Roeskilde.
61. Otto Alexander Kringelbach, Broder til Nr. 23 og 47.
62. Ulysses Carl Georg Harald Rothe Dirckink-Holmfeld, Broder til Nr. 9.
63. Erasmus Sigismund Lunn, Broder til Nr. 44.
64. Henry William Elberling, Broder til Nr. 25.
65. Thomas Julius Rousseau Jensen, Søn af Chirurg og Barber J. Jensen i Roeskilde.
66. Lars Peter Schiødt Andersen, Broder til Nr. 60.
67. Frank Joseph Christian Frederik Pozzi, Søn af afdøde Conditor A. Pozzi i Roeskilde.

Første Deel af Afgangsexamen afholdtes her ifjor

med 5 Disciple: Th. L. Rørdam, Ph. J. Jeanson, P. H. Heegaard, Th. D. F. Mathiesen og S. K. Lindhard, som den 23de Juni udarbeidede den Tydske Stil og den 2de Juli underkastede sig den mundtlige Examen i Fransk, Naturhistorie, Geographie og Tydsk i Nærværelse af Undervisnings-Inspecteuren, Statsraad, Prof. Madvig. Efter Udfaldet af denne Examen og den ved Skolen afholdte offentlige Examen bleve 4 af de nævnte Disciple (Nr. 1, 3, 4 og 5) opflyttede i syvende Klasse. — Anden Deel af Afgangs-examen vil i Mar for første Gang blive afholdt ved denne Skole.

Hvad de Pensaa angaaer, som i dette Skoleaar ere gennemgaaede i de forskjellige Classer, meddeles Følgende, der er uddraget af vedkommende Læreres Indberetninger.

Danf.

Syvende Klasse (Adj. Smith). Der er skrevet een Udarbeidelse om Ugen, hvortil Emnet undertiden har været hentet fra Historien eller Religionslæren, oftere fra et almindeligere Gebet. Den skønne Litteraturs Historie fra Ewald af (excl.) er gennemgaaet, og udførlige Prøver forelæste og, hvor det syntes fornødent, forklarede. Hovedpunkterne af det Foredragne ere for en Deel samlede og fastholdte ved Hjælp af Thortsens Litteraturhistorie, hvoraf Udskilligt er gennemgaaet og lært, navnlig 16de og 19de Capitel og enkelte Stykker af det Dvrigt.

Sjette Klasse (Samme). Her er ligeledes ugentlig skrevet een Udarbeidelse, omtrent af samme Bestaaffenhed som

i øverste Klasse, kun i Reglen noget lettere og forholdsviis citere af historisk Indhold. Læst er af Holberg: en Deel af Forfatterens Levnet („Trende Epistler osv.“, Oversættelsen af 1745), Peder Paarses 1ste og 2den Bog, 3die Skjæntedigt, den politiske Kandestober, Niels Klims Cap. 1—4 og 9—10 (Baggesens Oversættelse); af Gwald: Lykkens Tempel, Fisserne, enkelte lyriske Digte; af Wessel: Kjærlighed uden Strømper, enkelte komiske Fortællinger og Smaaating; af Dehlenschläger: Baulundurs Saga, Hakon Jarl, Helge m. m. Forfatternes Levnetsløb og andre Oplysninger ere meddeelte. Disciplene ere gjorte bekendte med det Vigtigste af den Danske Metrik og leilighedsviis øvede i at kjende og scandere de forskjellige Versarter.

Femte Klasse (Samme). De ugentlige Stile have i Begyndelsen bestaaet i Beskrivelser, Skildringer efter det gamle Testaments historiske Bøger, Oversættelser fra Latin og Græsk, senere tildeels i frie Opgaver, hvortil Læreren har søgt at bane Overgangen ved de Schemata, som findes i Borgens Veiledning, 36te og 35te Lektion. Rahbek om den Danske Stil er gennemgaaet. Dehlenschlägers Nordens Guder er læst, det Vigtigste af Nordens Mythologie er meddeelt, og nogle Digte af den ældre Edda efter Finn Magnusens Oversættelse ere gennemgaaede.

Sjette Klasse (Adjunct Flemmer). Wolles „Regler og Bestemmelser for det Danske Sprogs Orthographie samt for Interpunctionen“ er læst og repeteret, navnlig Sætningslæren og Interpunctionen. Til Læseøvelser og Analyse er benyttet Holsts Prosaiske Læsebog, men ogsaa afvejlende Brudstykker af andre Forfattere, saaledes „En Skoytour“ af Nord og Syd, Holsts „Krigsbilleder“, Begyndelsen af Hostrups „Ojenboerne“, Emanuel St. Hermidad „Episoder fra et Reiseliv“, og andre, for derved at fremkalde en friere og bedre Oplæsning. Den ugentlige Stil er i Regelen bleven begyndt paa Skolen og

fuldendt hjemme, afværlende snart Dictat af vanskeligere Stykker, snart Oversættelse fra Latin, Gjengivelse af en Fortælling, samt oftere historiske Opgaver, hvortil Stoffet i Forveien udførligt er bleven gjenneingaaet, enkelte Gange en fri og concentreret Fremstilling efter Cæsar.

Tredie Klasse (Samme). Wolles Orthographie, Sætningslære og Interpunctionsregler ere læste og repeterede. Holsts Profaiske Læsebog er benyttet til Analyse og Læseøvelser, hvilke sidste dog ikke have kunnet drives synderligt, da der kun har været anvist 2 Timer ugentlig til Dansk, og den ene deraf stadigt har maattet anvendes til Stiil. Den ugentlige Stiil er i Regelen bleven begyndt paa Skolen og fuldendt hjemme, afværlende Dictat, Gjengivelse af en lettere Fortælling, Oversættelse fra Tydsk, enkelte Gange en historisk Fremstilling.

Anden Klasse (Samme). Wolles Formlære, Orthographie, Sætningslære samt de vigtigste Regler for Interpunctionen ere læste og repeterede. Molbechs Danske Læsebog er benyttet til Dylæsning og Analyse; ofte er der fordret mundtlig eller skriftlig Gjengivelse af det Læste. Ugentlig 3 Stile, skrevne paa Skolen, afværlende Dictat, Oversættelse af et i den Tydske Læsebog læst Stykke, eller Gjengivelse af en let Fortælling.

Første Klasse (Adj. Smith). Wolles Formlære og Sætningslære er gjenneingaaet med Forbigaaelse af nogle Annærkninger. Molbechs Læsebog er benyttet til Læseøvelser, Analysering, Efterfortælling og Udenadslæren. Af Holsts „Smaadigte til Udenadslæsning“ ere endeel læste og lærte udenad. Der er skrevet to Stile om Ugen, meest efter Dictat, hvorved i Slutningen af Aaret Begyndelsen er gjort til at indøve Interpunctionen; undertiden have Disciplene gjen-givet en let lille Fortælling.

Latin.

Syvende Klasse (Rector). Livii Hist. lib. IV et V; Ciceronis Orat. pro S. Roscio Amerino; Horatii Epistolae cum A. P. To Stile ere skrevne om Ugen, nemlig een hjemme og een paa Skolen i to sammenhængende Timer; een Time om Ugen er anvendt deels til skriftlige Doersættelser efter Henrichsens Opgaver deels til cursorisk Læsning, hvortil Suetonii Julius Caesar er benyttet. Desuden har Discipel Jørgensen udenfor Skoletiden læst Tregders Latinste Litteraturhistorie.

Åtjette Klasse (Overlærer Hundenrup). Ciceronis de Off. lib. III; orationes Philippicae I et II; Virgiliti Aeneid. lib. III et IV. Af Madvig's Grammatik fra § 300 til Enden. Ved den Latinste Stiil een Gang om Ugen ere Henrichsens Materialier benyttede; enkelte Versioner ere skrevne, og skundom er der gjort mundtlig Stiil.

Femte Klasse (Samme). Ciceronis Orat. pro S. Roscio Amerino et pro Lege Manilia; Terentii Eunuchus. Af Madvig's Grammatik er læst Orddannelseslæren og forfra til § 58. Latinst Stiil to Gange om Ugen efter Jørgenslevs Materialier, skundom er der afværet med mundtlig Stiil.

Fjerde Klasse (Adj. Flemmer). Caesaris Comm. de bello Gall. lib. I—IV cap. 19. Af Madvig's Sprogslære er læst og repeteret saavel Formlæren (undtagen Orddannelseslæren) som første Afsnit af Ordsøiningslæren §§ 206—317. To Timer ugentlig ere anvendte til Latinste Stileøvelser, en kort Tid skriftlig og mundtlig Stiil efter Trojels Exempelsamling (samtidig med den første Læsning af Syntaren), men snart friere Stile efter Livius, Velleius, Cæsar og Andre (dog noget simplificerede i Periodebygningen), oftere skriftlig Gjengivelse paa Latin i oratio recta af en længere oratio obliqua hos Cæsar eller omvendt; mod Slutningen af Aaret oftere Versioner fra Latin til Dansk; dog hertil er hyppigt den Danste Time anvendt.

Tredie Klasse (Adj. Kruse). Bergs og Møllers Latinke Læsebog, første Afsnit til Pag. 53. Af Madvigs Grammatik Formlæren med Undtagelse af Orddannelselæren.

Græsk.

Syvende Klasse (Rector). Herodoti Hist. lib. VIII; Xenophontis Mem. lib. III et IV; Homeri Odys. lib. XIII et XIV. I een Time om Ugen er Tregders Græske Litteraturhistorie gennemgaaet. — Desuden har Discipel Jungeresen udenfor Skoletiden læst Sophoclis Oedipus Rex.

Sjette Klasse (Samme). Xenophont. Anab. lib. IV et V cap. 1—2; Homeri Odys. lib. IX—X vs. 243. Formlæren er gennemgaaet efter Blochs Grammatik.

Femte Klasse (Overlærer Hundrup). Xenophontis Anab. lib. I—III. Af Tregders Grammatik er den første Deel gennemgaaet; Madvigs Ordsøiningslære er afbenyttet ved Henviisninger.

Fjerde Klasse (Adj. Smith). Lunds Læsebog, 1ste Coursus, størstedels med tilhørende Danske Exempler. Tregders Grammatik, hvori dog Alt, hvad der ikke angaaer den Attiske Dialekt, og adskilligt Andet er forbigaaet.

Hebraisk

 (Adj. Dohu).

Syvende Klasse. Genesis Cap. I—XXI incl. og Formlæren efter Whittes Grammatik.

Religion

 (Adj. Kruse).

Syvende Klasse. Fogtmanns Lærebog § 1—§ 58 samt § 98—Enden. Matthæi Evangelium i Grundsproget Capp. 1—17

Sjette Klasse. Fogtmanns Lærebog fra § 115 til

Enden. Hele Herslebs store Bibelhistorie er repeteret. Vibellæsning: Apostlernes Gjerninger Capp. 1—20.

Femte Klasse. Fogtmanns Lærebog forfra til § 59. Herslebs store Bibelhistorie: det Gamle Testaments Historie. Vibellæsning: Apostlernes Gjerninger Capp. 1—16.

Fjerde Klasse. Valles Lærebog Cap. 1—6 Pligterne i enkelte Stænder. Af Herslebs store Bibelhistorie 3die Periode i N. T.s Historie til Enden. Vibellæsning: Marci Evangelium Cap. 9—Enden.

Tredie Klasse. Valles Lærebog Cap. 5 til Læren om Sacramenterne. Herslebs store Bibelhistorie fra 5te Periode i det Israelitiske Folks Historie til 3die Periode i N. T.s Historie. Vibellæsning: Lucas's Evangelium Capp. 1—12.

Anden Klasse. Valles Lærebog Capp. 1—4. Af Herslebs store Bibelhistorie de 4 første Perioder af G. T.s Historie.

Første Klasse. Hele Herslebs mindre Bibelhistorie. Luthers lille Katechismus med Undtagelse af Sacramenterne.

Historie (Adj. Friis).

Syvende Klasse. Yngste Afdeling har læst den gamle og Middelalderens Historie samt af den nyere Tids fra Aaret 1700, Alt efter Webers Lærebog, samt Fædrelandets efter Allens Lærebog. — Med Discipel Jungerfen er hele Historien gennemgaaet efter Weber, Allen og Kosod. Af Webers litterærhistoriske Afsnit er kun det Vigtigste fordret lært af Disciplene.

Sjette Klasse. Efter Kosods almindelige Verdenshistorie i Udtog er læst Slutningen fra England af; den gamle Historie efter Webers Lærebog i Verdenshistorien samt Allens Danmarkshistorie.

Femte Klasse. Efter Kofods Verdenshistorie fra Frankrig til Tydskland.

Fjerde Klasse. Danmark, Norges, Sverrigs, Ruslands, Preussens, Polens og Ungarns Historie efter samme Lærebog.

Tredie Klasse. Den gamle Historie efter samme Lærebog.

Anden Klasse. Middeltalderens og den nyere Tids Historie efter Kofods fragmentariske Lærebog ved Ehrige.

Første Klasse. Den gamle Historie efter samme Lærebog.

Geographie.

Sjette Klasse (Adj. Friis). Hele Geographien efter Ingerslevs Lærebog.

Femte Klasse (Adj. Erslev). De fire fremmede Verdensdele efter samme Lærebog; Erslevs den Danske Stats Geographie.

Fjerde Klasse (Samme). Sydeuropa efter Ingerslev; Erslevs den Danske Stats Geographie.

Tredie Klasse (Samme). Erslevs den Danske Stats Geographie.

Anden Klasse (Samme). Hele Ehriges Geographie.

Første Klasse (Samme). Samme Bog til Side 58.

Mathematik (Overlærer Broager).

Syvende Klasse. Hele Arithmetiken er repeteret efter Broagers Lærebog. Med Disc. Jungersen er repeteret hele Geometrien efter Ramus's Lærebog og læst Trigonometrien efter Ramus; derimod har yngste Afdeling læst tredie Afsnit af Planimetrien og første af Stereometrien samt den plane Trigonometrie efter Ramus.

Sjette Klasse. I Arithmetik er læst Brogers Lærebog fra Læren om Rodstørrelser til Enden; dernæst de arithmetiske Rækker af første Grad, Brogers Udvikling i Rækker og den geometriske Række, endelig Læren om Permutationer, Arrangements og Combinationer og de sidstes Anvendelse ved Probabiliteternes Beregning ved Talletteriet. I Geometrien er læst andet Afsnit af Planimetrien efter Ramus.

Femte Klasse. I Arithmetik er læst Slutningen af de hele Tals Theorie, Decimalbrøk, Læren om Rodstørrelser samt Roduddragning efter Brogers Lærebog; i Geometrien Læren om Arealer, proportionale Størrelser og Lighedensnethed samt de harmoniske Forhold efter Ramus.

Fjerde Klasse. I Arithmetik Brogers Lærebog fra Ligninger til Decimalbrøk; i Geometrien det Meste af Indledningen og første Afsnit i første Capitel af Planimetrien indtil Side 51 af Ramus's Lærebog.

Tredie Klasse. De første Afsnit af Brogers Lærebog i Arithmetiken indtil Forhold og Proportioner.

Naturhistorie (Nj. Klasse).

Sjette Klasse. Hele Zoologien, de høiere Dyr efter Drejer og Bramsens Zoologie, de lavere Dyr samt Indledning til Zoologien med specielt Hensyn til Mennesket efter et Disciplene meddeelt Manuscript; hele Botaniken efter Petits Lærebog.

Femte Klasse. Hele Botaniken efter Petit; Indledning til Zoologien efter Manuscript.

Fjerde Klasse. De lavere Dyr efter Manuscript.

Tredie Klasse. De høiere Dyr efter Drejer og Bramsen.

Anden Klasse. Pattedyrene efter samme Bog.

Første Klasse. Oversigt over de tre Naturriger, for en Deel efter Krøyers lille Lærebog.

Naturlære (Overlærer Broager).

Syvende Klasse. Chemist Physik (Læren om Magnetisme, Elektricitet, Varme og Meteorologie) efter Joh. Müllers Lærebog; endvidere Steens mathematisk Geographie med nogle Tillæg efter Herschel.

Lydsk.

Sjette Klasse (Overlærer Broager). De sværeste Stykker af Hjorts prosaiske Læsebog, Indledningen til og Begyndelsen af Schillers Trediveaarskrig, og et Udvalg, omtrent Halvdelen, af den poetiske Deel. En Stil er streven om Ugen efter Lorenzens Stilcoveelser og i den senere Tid endnu een efter Herslebs Bibelhistorie. Desuden er der læst et kort Udvalg af Abrahams's Tydske Litteraturhistorie.

Femte Klasse (Adj. Dohn). Hjorts Læsebog (2den Udg.) S. 264—287 og 333—388; cursorisk S. 288—326 og 412—443. Hjorts store Grammatik (5te Udg.) er heelt gennemgaaet. En Stil ugentlig efter Lorenzen.

Fjerde Klasse (Samme). Samme Læsebog S. 234—287; cursorisk S. 127—173. Efter samme Grammatik hele Boiningslæren (S. 1—81). Tre Stile om Maaneden efter Lorenzen.

Tredie Klasse (Samme). Samme Læsebog S. 127—173; af samme Grammatik §§ 158—398 (S. 17—65). To til tre Stile om Maaneden efter Wolles Materialier.

Anden Klasse (Adj. Flemmer). Rungs Tydske Læsebog S. 95—151 og S. 169—191. Hjorts korfattede Tydske Sproglære (3die Udg.) er læst og repeteret. Imod Slutningen af Aaret mundtlig Oversættelse fra Dansk paa Tydsk af Begyndelsen af det daglige Pensum.

Første Klasse (Adj. Smith). Rungs Læsebog S. 1—19, 34—39, 62—94. Det Læste er for en stor Deel

gjengivet i Oversættelse fra Dansk til Tysk. Efter Hjort's lille Grammatik er læst og indøvet: Artiklerne, Hjælpeverberne og begge Conjugationer, Pronominerne, Præpositionernes Styrelse, Substantivernes Declination og Kjønreglerne.

Franst (Abj. Dehn).

Sjette Klasse: Borrings Études littéraires (5te Udg.) S. 242—442; cursorist er læst Em. Souvestre, Un philosophe sous les toits. Efter Abrahams's Grammatik (2den Udg.) Repetition af Formlæren og de vigtigste Stykker af Syntaxen.

Femte Klasse: Bjerrings Lectures Françaises (2den Udg.) S. 10—113; cursorist Prosper Merimée, Nouvelles: Arsène Guillot, l'abbé Aubain, la dame de pique (S. 109—275) og Nicolas Gogol (S. 311—358). Efter den ovenfor nævnte Grammatik Formlæren og af Syntaxen §§ 159—173 og 287—369.

Fjerde Klasse: Borrings Læsebog for Mellemklasser (6te Udg.) S. 90—151. Samme Grammatik §§ 49—139.

Tredie Klasse. Samme Læsebog S. 74—132. Samme Grammatik §§ 64—139.

Anden Klasse. Borrings Manuel (6te Udg.) S. 6—58 (1e lin). Samme Grammatik §§ 49—54 og 88—122.

Udtog af Skolens Regnskab for Tidrummet fra 1ste April 1852 til 31te Marts 1853.

	Rbd.	Sf.
Samtlige Indtægter have beløbet sig til	33143	42½
Udgifterne	30818	22½
Beholdning	2325	19½

	Rbd.	Gr.
Indtægterne have været følgende:		
1. Renter af Skolens Capitalformue (16675 Rbd.) og en Bankactie paa 92 Rbd. 61½ fl.	673	69
2. Huusafgifter	27	80
3. Jordebogs- og Tiende=Indtægter . . .	13464	49
4. Jordskyld	9	50
5. Indtægter af Kirker og Præstekald . .	758	6
6. Skolecontingenter (Skolepenge, Lys- og Brændpenge, Indskrivningspenge, to Testimonier)	1578	72
7. Indtægter af Duebrødre Hospital . .	12951	30
8. Fra Universitetet	84	"
9. Forstjellige Indtægter	793	53
10. Beholdning efter forrige Regnskab . .	2007	27¼
11. Indtægt ifølge en Decisionspost ved forrige Regnskab	7	48
12. Tilbagebetalt Gagesforstud	100	"
13. Tilskud fra den almindelige Skolefond .	687	38
Tilsammen	33143	42¼

	Rbd.	Gr.
Udgifterne have været følgende:		
1. Gager til Skolens faste Lærere . . .	7191	64
2. For Timeundervisning og Extratimer .	604	49
3. En Enkepension	95	92
4. Tilskud til Bibliotheket og videnskabelige Apparater	759	34
5. Til Bygningernes Vedligeholdelse . .	877	95½
Sateris	9529	46½

	Rbd.	St.
Transport	9529	46½
6. Til Inventariets Vedligeholdelse og Forsøgelse, indbefattet Udgifter til Svømmebroen	131	48½
7. Brændselsforbrødenheder og Belysningsudgifter	359	90
8. Skatter og Afgifter	898	22¾
9. Regnskabsfererens Procenter og andre Udgifter i Anledning af Regnskabet . . .	484	94
10. For Skoleopvartningen	124	=
11. Reengjøringsudgifter	63	23
12. Porto, Protokoller og Skrivematerialier .	64	23
13. Programmer og Skolehøitideligheder . .	89	10
14. Extraordinaire Udgifter	73	49
15. Afgivet Overtud til den almindelige Skolefond	19000	=
Tilsammen	30818	22¾

Stipendiefondens Capitalformue beløber sig til 14452 Rbd. 36 $\frac{1}{2}$, hvoraf Renten for Finantsaaret 1852—53 udgjorde 578 Rbd. 12 $\frac{1}{2}$. Desuden havde Stipendiefonden den 31te Marts d. A. indestaaende i Byens Sparekasse 678 Rbd. 95 $\frac{1}{2}$. — Beneficierne for Skoleaaret 1852—53 ere ved Ministeriets Resolutioner af 17de Novbr. og 8de Decbr. f. A. samt 28de Februar d. A. fordeelte saaledes:

1. Høieste Stipendium, 50 Rbd.: E. L. Rørdam og C. A. Fabritius de Tengnagel.

2. Melleinste Stipendium, 35 Rbd.: E. D. F. Mathiesen, F. E. Christensen, C. J. Peck, B. H. E. Fich og P. J. Frandsen.

3. Laveste Stipendium, 20 Rbd.: P. H. See-
gaard, J. H. W. G. Walløe, P. W. G. Hansen og H. G.
Olsen.

4. Fri Underviisning: N. Frig, E. G. Petersen,
N. W. A. Jensen, D. H. Jensen, G. N. Kringelbach, N.
Nielsen, E. J. G. Lund, J. G. F. N. Kyhse og G. L. Jør-
gensen, samt som extraordinaire Gratister som forhenværende
Disciple i Slagelse lærde Skole: J. J. N. Møller, H. P.
G. Freisleben, Fr. Wilhelm Elberling (Nr. 24) og Frede-
rik W. Elberling (Nr. 25).

De to Portioner af det Moltkeffe Legat for Embedsmænds
Børn, der gaae i Roeskilde Kathedralskole, ere, som tidligere
meldt, tillagte Disciplene E. D. F. Mathiesen og E. L.
Kordam.

De Stipendier, der kunne uddeles til denne Skoles Disciple,
have i Anledning af Slagelse lærde Skoles Medlæggelse er-
holdt en Silvært, i hvilken Anledning Ministeriet for Kirke-
og Underviisningsvæsenet under 7de Januar d. A. har til-
skrevet mig saaledes:

„Efter at have modtaget Hr. Rectors Erklæring af
30te November f. A. og ligeledes de tvende andre paagjæl-
dende Rectors Erklæringer om Vedtagelsen af de i Ministe-
riets Skrivelse af 23de samme Maaned*) nærmere ommeldte
Bestemmelser for den, ifølge Lov af 14de April f. A. an-
gaaende Ordningen af de oeconomiske Forhold ved Slagelse
lærde Skoles Medlæggelse m. v. § 4 under Ministeriet hen-
lagte, særskilte Stipendiefond for Roeskilde, Frederiksborg og
Sorø lærde Skoler, vil Ministeriet herved have følgende Reg-
ler for bemeldte Fonds Bedkommende fastsatte:

1. Fondens Midler bestyres under Ministeriets Overbesty-
relse af Universitets-Nyæsturen, hvor dens Effecter blive

*) Denne Skrivelse er det ikke nødvendigt her at anføre.

- at opbevare, og hvorfra de aarligen af Fonden tildeelte Stipendiebeløb blive at udbetale og at tilstille de respective Skoler, umiddelbart efterat Stipendiefordelingen er approberet af Ministeriet, for at udbetales de paagjældende Disciple, forsaavidt Stipendierne strax enten for en Deel eller heelt komme til Udbetaling.
2. Foreløbigen og for det Første paa 5 Aar, fra indeværende Skoleaar at regne, fordeles det aarlige Beløb, som kan anvendes til Stipendieportioner, saaledes imellem ovennævnte 3 Skoler, at Sorø Academies Skole tillægges Halvdelen af dette og enhver af de andre tvende Skoler en Fjerdedeel til Disposition. — Overensstemmende hermed vil, efter den nærmere Opgivelse i Ministeriets Skrivelse af 23. Novbr. f. A. af Stipendiefondens Status nu for Tiden, kunne aarligen stilles Sorø Skole 180 Rbd. og enhver af de to andre Skoler 90 Rbd. til Raadighed.
 3. Stipendiernes Størrelse bestemmes, ligesom ved Forordn. af 7de Novbr. 1809 § 74 fastsat for Stipendierne ved de lærde Skoler, i Almindelighed til 50, 35 og 20 Rbd. aarlig, saaledes at i Reglen enhver Discipel først bliver at tildele Stipendierne af den lavere Grad og derefter stiger til det høiere Stipendium. Fordelingen af det enhver Skole tillagte aarlige Beløb i saadanne Stipendieportioner kan skee saaledes, som det efter Omstændighederne ved hvert Skoleaars Begyndelse maa anses onskeligst og hensigtsmæssigst, naar blot det hele til Raadighed staaende Beløb ikke overstrides. — For Udbetalingen af Stipendierne gjælder den i Frd. af 7de Novbr. 1809 § 80 givne Regel, at nemlig Stipendiet oplægges, forsaavidt Stipendiatens Fornødenheder ikke uafviseligen kræve en større eller mindre Udbetaling i Skoleaarets Løb.

4. Betingelserne for Udgangen til Stipendieportionerne ere, med Undtagelse af den Disciple fra Slagelse By og Omegn ifølge Loven af 14de April f. A. § 4 hjemlede Fortrinsret, de samme, som for Beneficier i Almindelighed ved de lærde Skoler ere forestkrevne ved nysnævnte Frd.s § 76 og 77, ligesom ogsaa for Dphøret og Tabet af Stipendierne de ved Frd.s § 83 og 84 givne Regler blive anvendelige.
5. Hvad der af Stipendierne hjemfalder ved Ufsid, slet Dpførsel eller Udmeldelse af Skolen, oplægges til Fordeel for Fonden i det Hele, og, efterhaanden som Fondens Midler forøges saameget, at nye Portioner lade sig oprette, bliver det af Ministeriet nærmere at bestemme, hvilken af de paagjældende Skoler de derved oprettede Portioner skulle tillægges."

Med Resolution af 8de Juni d. A. har Ministeriet af denne Stipendiefond tillagt Discipel J. J. M. Møller en Understøttelsesportion af 35 Rbd. og Disciplene Fr. Wilhelm G. Elberling samt Frederik W. G. Elberling hver 20 Rbd., saaledes at en Deel deraf udbetales dem strax, men Restbeløbet bliver at oplægge for dem indtil efter deres Dimission til Universitetet og i Forbindelse med det af Stipendiefonden uanvendte Beløb af 15 Rbd. midlertidigen at frugtbargjøre til Fordeel for den nævnte særlige Fond. — Endvidere har Ministeriet af det Beløb af 300 Rbd., som det ved Loven af 14de April 1852, om Ordningen af de oecconomiske Forhold ved Nedlæggelsen af den lærde Skole i Slagelse m. v., § 5, er bemyndiget til i 5 Aar, fra bemeldte Skoles Nedlæggelse at regne, at anvende til Understøttelse deels til uformuende Disciple, der fra Slagelse Skole formedelst dens Nedlæggelse gaae umiddelbart over til andre lærde Skoler, deels overhovedet for skoleføgende Disciple i andre Skoler fra Slagelse By og Omegn, ved Resolution af 14de Marts d. A. forundt

Discipline J. J. N. Møller og J. J. E. M. Freisleben
en Understøttelse af 30 Rbd. hver for indeværende Skoleaar
185 $\frac{2}{3}$. De sidstnævnte Understøttelser ere imidlertid endnu ikke
anviste til Udbetaling.

Skolebibliotheket er siden sidste Programs Udgi-
velse blevet forøget med følgende Bøger:

- Aarsberetning fra det kongelige Geheimearchiv, indeholdende
Bidrag til dansk Historie af utrykte Kilder. 1, 1.
Kbhvn. 1852. 4.
- Aeschyli Tragoediae. Recensuit G. Hermannus. I—II.
Lipsiae 1852. 8.
- Aktstykker til Nordens Historie i Grevseidens Tid. 3die
Hefte. Odense 1852. 4.
- Umindeligt Danſk Forlagscatalog for Aarene 1845 til 1849.
Kbhvn. 1850. 8.
- N. I. Andersson, Plantae Scandinaviae. Fasc. 2dus. Cum
tabulis graminearum Scandinaviae. Holmiae 1852. 8.
- Aristophanes Ausgewählte Komödien erklärt von Th.
Koch. 1stes Bdch. Leipzig 1852. 8.
- G. Bancroft, Geschichte der Amerikanischen Revolution.
Aus dem Engl. von W. G. Drugulin. I—II.
Leipzig 1852—53. 8.
- De forenede Staters Historie. Oversat af C.
Wulff. I. Kjöbenhavn 1853. 8.
- F. Barfod, Fortællinger af Fædrelandets Historie. 1ste og
2det Hefte. Kbhvn. 1853. 8.
- J. Bendixen, De Alcestide Euripidis commentatio. Al-
tonae 1851. 4. (Progr.).
- Sjerde Beretning om Odense Realskole. Odense 1852. 8.
(Progr.)
- G. Berg, Nogle Spørgbemærkninger, knyttede til en Com-
mentar til Xenophons Hieron. Kbhvn. 1852. 8.
(Progr.)
- P. G. Berg, Lærebog i Statik (oversat efter E. Poinsot).
Kbhvn. 1853. 8.
- A. F. Bergsøe, Den danske Stats Statistisk. III og IV, 1—4.
Kbhvn. 1848—52. 8.
- F. C. C. Birch, Bidrag til Forklaringen af Euripides's Iphi-
genia i Aulis. Horsens 1852. 8. (Progr.)

- H. H. Blache, *Efterretninger om Aarhus Cathedralsskole i Skoleaaret 1851—52. Aarhus 1852. 8. (Progr.)*
- H. G. Bohr, *Om en Afgangsexamen for Realskolen. Kbhvn. 1852. 8. (Progr.)*
- E. F. Bojesen, *Aristoteles's Statslære. 2den D. Kbhvn. 1852. 8. (Progr.)*
- T. Bromme, *Atlas zu A. v. Humboldt's Kosmos. 4te u. 5te Liefer. Stuttgart 1852—53. Tverfol.*
- J. P. Buch, *Om afvigende Størrelser. Nykjøbing 1852. 8. (Progr.)*
- B. Cotta und J. Schaller, *Briefe über A. v. Humboldt's Kosmos. I, II 1—2, III 1—2. Leipzig 1850—52. 8.*
- Danske Magazin, 3die Række. IV, 2. Kbhvn. 1853. 4.*
- G. Daubeny, *Die noch thätigen und erloschenen Vulkanen. Bearbeitet von G. Leonhard. Stuttgart 1851. 8.*
- Deiff, *Der Griechische Morist in seinem Verhältniß zu den übrigen Zeitformen des Verbs. Kjöbenhavn 1851. 4. (Progr.)*
- Demosthenes's Tale for Ktesiphon om Krandsen. Til Skolebrug bearbejdet af G. F. W. Lund. Kbhvn. 1853. 8.*
- G. H. Dichman, *Skoleefterretninger om Herlufsholms lærde Skole for Skoleaaret 1851—52. Restved 1852. 8. (Progr.)*
- Duhamel, *Lehrbuch der reinen Mechanik. Deutsch bearbeitet von W. Wagner. 1ste Lief. Braunschweig 1853. 8.*
- J. H. G. Eggers, *Nachrichten vom Gymnasium in Altona. Altona 1849. 4. (Progr.)*
- S v. Egilssyni, *Bodsrít til að hlusta á aðalpróf og hirt-sararpróf. Reykjavík 1851. 8.*
- Th. H. Erslew, *Allmindeligt Forfatter-Lexicon. 14de Hefte. Kbhvn. 1853. 8.*
- A. Fabricius, *Illustreret Danmarkshistorie for Folket. 1ste—16de Hefte. Kbhvn. 1852—53. 8.*
- *Historisk Atlas til Middelalderen og den nyere Tid. I—II. Kbhvn. 1853. Fol.*
- F. S. Feldbausch, *Zur Erklärung des Horaz. 2tes Bdch. Heidelberg 1852. 8.*
- F. F. Feldmann, *Vorstudien zu den Kreuzzügen. 1ste Abth. Altona 1852. 4. (Pr.)*
- H. M. Flemmer, *Realcatalog over Frederiksberg lærde Skoles Bibliothek. Kbhvn. 1852. 8. (Progr.)*

- J. N. G. Forchhammer, Quaestiones criticae de vera commentarios de bellis civili, Alexandrino, Africano, Hispaniensi emendandi ratione. Hauniae 1852. 8.
- P. W. Forchhammer, Topographische und physiographische Beschreibung der Ebene von Troia. Mit einer Karte von T. A. B. Spratt. Frankf. a. M. 1850. 4. (Gave fra Forfatteren.)
- Forelæsninger og Övelser ved Kjöbenhavns Universitet i Efteraars-Halvaaret 1852 og i Foraars-Halvaaret 1853. Kbhvn. 8.
- St. Friis, Roskilde Domkirke. 1—2. Kbhvn. 1851—52. 8.
- Den mathematistiske Geographie, fremstillet til Brug for de lærde Skoler. Roskilde 1852. 8. (Progr.)
- E. G. Geijers Sanilade Skrifter. Förra Afdelingen 4—5 Bd., Sjednare Afdel. 3 Bd. Stockholm 1851—52. 8.
- H. P. Giesing, Danmarks Historie fra Christian den Ottendes Död til Statshöhedens Gjenoprettelse. 1ste Hefte. Kbhvn. 1853. 8.
- Gleiss, Andeutungen über Sprachunterricht. Schleswig 1850. 4. (Progr.)
- J. Grimm und W. Grimm, Deutsches Wörterbuch. 1ste —5te Liefer. Leipz. 1852—53. 8.
- Grönlands historiske Mindesmærker. 3die Bd. Kbhvn. 1845. 8.
- H. Hagge, Beiträge zur Meteorologie Helsteins. Rendsburg 1852. 4. (Progr.)
- Fr. Hammerich, Danmark i Valdemarernes Tid. 2det Bd. Kbhvn. 1848. 8.
- Skildringer fra den slesvigste Krig. Kbhvn. 1849. 8.
- M. Hammerich, Om Underviisningen i Modersmaalet. I. Kbhvn. 1852. 8. (Progr.)
- L. Helweg, Den Danske Kirkes Historie efter Reformationen. III. Kbhvn. 1853. 8.
- H. J. F. Henriksen, Barmekidernes Magt og Fald under Harn Arraschid. Odense 1852. 8. (Progr.)
- J. L. Hilper, Englisch-Deutsches u. Deutsch-Englisches Hand-Wörterbuch. I—II. Karlsruhe u. Leipzig 1851. 8.
- Rgl. Danst Hof- og Statscalender for Aaret 1853. Kbhvn. 8.
- W. Hoffmann, Vollständigtes Wörterbuch der deutschen Sprache. 1—14 Hefte. Züfterbog u. Leipzig 1852—53. 8.
- Q. Horatius Flaccus. Recensuit atque interpretatus est

- J. C. Orellius. Editio III emendata et aucta. Curavit J. G. Baiterus. Vol. II. Turici 1852. 8.
3. F. Horn, Ueber die jetzige Einrichtung unserer Gelehrten-
schule. Glückstadt 1850. 4. (Progr.)
- Jessen, Ueber den religiösen Standpunct des Euripides. 2ter
Abschn. Flensburg 1849. 4. (Progr.)
- C. F. Ingerslev, De verbis et locis quibusdam scriptorum
Latinorum in lexicis plerisque non satis recte
explicatis. Part. II. Kbhvn. 1852. 8. (Progr.)
- A. G. Juel, Fortegnelse over de naturhistoriske Skrifter i
Aalborg Kathedralskoles Bibliothek. Aalborg 1852.
8. (Progr.)
- J. P. A. Jungclaussen, Eine Schulschrift, zunächst für
das Publicum der Domschule. Schleswig 1849.
4. (Progr.)
- Beitrag zur neuesten Geschichte der Domschule
zu Schleswig. Ibid. 1852. 8. (Progr.)
- W. Th. Jungclaussen, Quaestio syntactica de Tacitei ser-
monis proprietate in usurpandis verbi temporibus
modis participiis. Kiel 1848. 4. (Progr.)
- O. Kallsen, Sophokles, ein Vertreter seines Volks, auch
in politischer Hinsicht. Rendsburg 1850. 4.
(Progr.)
- Rect, Ueber den theologischen Character des Zeus in
Aeschyles Prometheustrilogie. Glückstadt 1850.
4. (Progr.)
- Kirkehistoriske Samlinger, udgivne af Selskabet for Danmarks
Kirkehistorie. I, 4 og II, 1. Kbhvn. 1852—53. 8.
- G. Klemm, Allgemeine Cultur-Geschichte der Menschheit.
10ter Bd. Leipzig 1852. 8.
- W. S. Kolster, Ueber die Zeit der Abfassung der Electra des
Sophokles und Euripides. Altona 1849. 4. (Progr.)
- Ueber die Burgen und Dörffe des alten Ditmar-
schens. Meldorf 1852. 4. (Progr.)
- E. W. Kolthoff, Vita Jesu Christi, a Paulo apostolo adum-
brata. Hafniæ 1852. 8.
- M. B. Landstad, Norske Folkeviser. 1—3 Hefte. Christia-
nia 1853. 8.
- E. de Lasiave, Études sur le Schleswig-Holstein avant
et après le 24 Mars 1848. Paris 1849. 8. (Ei-
vet af Adj. Dohn.)
- W. Lassen, Oversigt over Helsingörs videnskabelige Real-
skoles Historie fra dens Oprindelse af. Helsingör
1852. 8. (Progr.)

- G. G. Tessings samlede Werke. Bd. I; II Bief. I. Leipzig 1853. 8.
- Liste over de Studerende, som i 1852 have taget anden Examen. Kbhvn. 1852. Fol.
- Lister over Examen Artium i Aaret 1852. Kbhvn. Fol.
- F. Lübker, Die Sophokleische Theologie und Ethik. 1ste Hälste. Kiel 1851. 4. (Progr.)
- Th. B. Macaulay, Englands Historie ved W. Bauditz. I, 2—6. Kbhvn. 1852—53. 8.
- J. N. Madvigii Disputatio de Livii libri XLIII initio e codice Vindobonensi emendando. Haunia 1852. 4. (Progr.)
- A. G. Meinert, Naturen og Menneskelivet, en folkelig Jordbeskrivelse. I, 1--3. Kbhvn. 1853. 8.
- Meins, Die Naturwissenschaften und das Gymnasium. Glückstadt 1852. 4. (Progr.)
- H. A. W. Meyer, Kommentar über das Neue Testament. XII. Göttingen 1852. 8.
- G. Molbech, Dansk Glosarium eller Ordbog over forældede danske Ord. 1ste Hefte. Kbhvn. 1853. 8.
- P. G. Müller, Dansk Synonymik. Den Udg. besørget ved F. P. J. Dahl. 1ste Hefte. Kbhvn. 1853. 8.
- P. A. Munch, Det norske Folks Historie. 1ste Deel, 1ste Bd. og 2det Bd. 1ste—4de Hefte. Christiania 1852—53. 8.
- J. P. Mynster, Blandede Skrifter. I, 2; II, 1—2; III, 1. Kbhvn. 1852—53. 8.
- R. Nyerup og J. G. Kraft, Almindeligt Litteraturlericon for Danmark, Norge, og Island. Kbhvn. 1820. 4.
- Nyt historisk Tidsskrift. IV, 2 og V, 1. Kbhvn. 1852. 8.
- Oversigt over det kgl. danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger i Aaret 1851 Nr. 7, i Aaret 1852 Nr. 1—8 og 1853 Nr. 1 og 2. Kbhvn. 8.
- F. Passow, Handwörterbuch der Griechischen Sprache. II, 6 und II Bd. 2te Abth. 1. Leipzig 1852—53. 8.
- R. Pedersen, Handelsforholdene og Handelspolitiken i Norden under Calmarunionen. Viborg 1852. 8. (Pr.)
- N. M. Petersen, Noogle Bemærkninger om Modersmaalet. Kbhvn. 1852. 4. (Progr.)
- Povel Eliesens danske Skrifter, udgivne ved G. G. Secher. I. Kbhvn. 1852. 8.
- R. von Raumer, Geschichte der Pädagogik. III, 2. Stuttgart 1852. 8.
- D. Recke, Insurgenternes Angreb paa den kgl. danske Ar-

- mees Floistillinger i Septbr. og Octbr. 1850. Kbhvn. 1852. 8.
- C. V. Rimestad, Efterretninger om Borgerdydskolen i Kjøbenhavn for Skoleaaret 1851—52. Kbhvn. 1852. 8.
- J. L. Runebergs Samlade Skrifter. II och III. Örebro 1852. 8.
- Scharenberg, Ueber den Unterschied zwischen Thieren und Pflanzen. Kiel 1850. 4. (Progr.)
- F. C. Schlosser, Geschichte der alten Welt und ihrer Cultur. III, 3. Frankfurt a. M. 1832. 8.
- J. N. Schmidt, Slesvig's Land og Folk. 4de og 5te Hefte. Aabenraa 1852. 8.
- R. F. N. Schneider, Handbuch der Erdbeschreibung. 25te—31te Liefer. Glogau u. Leipz. 1852—53. 8.
- Schreiter, Uebersicht der Reformationsgeschichte der Herzogthümer. Husum 1850. 4. (Progr.)
- J. K. G. Schütt, Versuch einer Darstellung der altdeutschen Litteraturgeschichte für Schulen. Husum 1849. 4. (Progr.)
- F. C. Sibbern, Om Poesie og Konst. Den Deel. Kbhvn. 1853. 8.
- R. J. Simesen, Bidrag til Flensborg Lærde- og Real-Skoles Udviklingshistorie især i det sidste Decennium. Flensborg 1852. 8. (Progr.)
- Sophokles. Erklært von F. W. Schneidewin. 5tes Bdch. Leipzig 1853. 8.
- H. Stephani Thesaurus Graecae linguae. Vol. VII fasc. 6 (Nr. 49). Parisiis. Fol.
- G. A. Struve, Studien zu Shakspeare's Heinrich IV. Kiel 1851. 4. (Progr.)
- B. Thisted, Et Brev fra Pompeji. Aarhus 1852. 8. (Progr.)
- J. Thomsen, Veiledning i den præparative Chemie. Kbhvn. 1853. 8.
- G. A. Thortsen, Efterretninger om Randers lærde Skole for Skoleaaret 1851—52. Randers 1852. 8. (Progr.)
- G. G. Thorup, Om den christelige Dannelse i de lærde Skoler. Ribe 1852. 8. (Progr.)
- S. B. Thrige, Prøver af en Lærebog i Verdenshistorien for de lærde Skolers højere Klasser. Haderslev 1852. 8. (Progr.)
- Tidskrift för Litteratur. 1852. 1—8 Häftet. Upsala och Stockholm. 8.

- P. H. Tregder, Haandbog i den Græske Mythologi. Kbhvn. 1853. 8.
- C. F. Wegener, Biographiske Antegnelser om Laurids Engelstoft. Kbhvn. 1852. 8. (Gave fra Forfatteren.)
- Om Udgravningen af Asserbos og Søborgs Ruiner. Kbhvn. 1852. 8. (Eigeledes.)
- J. H. Westphal, Agri Romani Tabula cum veterum viarum designatione accuratissima. Berolini 1829. Fol.
- H. K. Whitte, Efterretninger om Rønne lærde Skole i Skoleaaret 1851—1852. Rønne 1852. 8. (Progr.)
- F. W. Wiehe, Kort Tilbageblik paa Slagelse lærde Skoles Historie. Kbhvn. 1852. 8. (Progr.)
- C. H. A. Wolff, De praepositione ex nomine apta apud Plautum et Terentium. Husum 1848. 4. (Progr.)
- Zur Geschichte der Plöner Gelehrten-Schule für den Zeitraum von 1821 bis 1848. Plöen 1852. 4. (Progr.)
- S. C. Drstedes Samlede Skrifter. 9de Bd. Kbhvn. 1852. 8.

Desuden har Skolen modtaget 126 Programmer fra forskjellige Preussiske Skoler for Aaret 1851.

Skolens Samling af physikaliske Instrumenter er siden sidste Programs Udgivelse bleven forøget med følgende Gjenstande, der ere sendte hertil efter Ministeriets Foranstaltning:

1. En Solvåkal til det Leidenfrostske Forsøg.
2. Et Stativ med Reagensglas og Tang.
3. Apparat til at fuge Vand med Damp.
4. En elektrisk Udlader.
5. Et Leidener Batterie.
6. En Leidener Flaske.
7. Et Panelektrikon.
8. Et galvanoplastisk Apparat.
9. Et galvanisk Apparat.
10. En Underfætter.

11. To Thermometre i Foderal.
12. En Krypophor.
13. En Vandhammer.
14. En Kolipila.
15. En Dampcylinder med Kjedel og Trefod.
16. En Magnetnaal paa Sod.
17. Et Elektroskop.
18. En Elektrophor med Graaværk.
19. En elektromagnetisk Multiplikator.
20. Et Pyrometer.
21. En Inclinationsnaal paa Stativ.
22. Et Differentialthermometer.
23. Et elektrisk Hjul.
24. Apparat til det elektromagnetiske Grundforsøg.
25. Magnetiske spiral.
26. Hygrometer efter Daniell.
27. To Brændspeile af Messing med Isdkure.
28. Voltas Søile.
29. Vanddecompositionsapparat.
30. Thermoelektrisk Apparat.
31. Inductionsruille.
32. Elektrisk Leg.
33. Koppertraad.
34. Elektromagnetisk Pompeapparat.
35. To Magnetstænger i Kasse.
36. En Elektromagnet paa Stativ.
37. To Kulspidser med Messingindsætning.
38. Maximum- og Minimum-Thermometer.
39. En magnetoelektrisk Rotationsmaskine.
40. Et sammensat thermoelektrisk Apparat.
41. En Isolerstammel.

Det naturhistoriske Museum har i dette Skoleaar modtaget følgende Gaver:

Hr. Skuespiller Albrecht: en Rørdrumme (*Ardea stellaris*) og en Ellekrage (*Coracias garrula*).

Discipel W. Arends: en Græst Skildpadde (*Testudo græca*) fra Messina.

Hr. Tobaksspinder Bang: en stor Samling af Fugleæg fra Færøerne.

Discipel G. Gurb: Frugten af Cacaotræet (*Theobroma Cacao*) fra Vestindien.

Discipel Fr. Christensen: en Lovfros (*Hyla viridis*) fra Kallehave.

Hr. Organist Chr. Erbslev i Sjøge: Cranium af en Peberfugl, flere Krybdyr, en Eugesist (*Echeneis remora*) fra Vestindien, flere Mineralier fra Saltværket ved Hallein.

Disciplene G. og M. Freisleben: en Paalstav af Bronze.

Hr. Bogtrykker Hanson: et Stk. broget Kobbermalm fra Grønland.

Discipel E. Selchou Hansen: Cranium og Knogler af Elsdvret (*Cervus alces*) fra Selsømoose.

Hr. Skolelærer Hermansen i Snoldeløv: en udstoppet Tornstade (*Lanius excubitor*).

Hr. Timelærer Holm: flere Æg fra Island.

Disciplene J. og N. Møller Holst: Reden af en Rorsfanger.

Hr. Eley af Kunstacademiet J. Kernerup: en Fistehyrvel fra Tertiärdannelsen paa Resnæs.

Hr. Karethmager Lassen: Tandkræller af en Delphin (*Delphinus delphis*?) fra Atlanterhavet.

Discipel E. Lunn: et Gr. af Skovmaaren (*Mustela martes*), Cranium af Eviin, Ræv, Raadyr, Tatter af Bronhjort, Horn af Vædder, Halen af Mænura fra Nyholland.

Hr. Apotheker Mechlenburg i Flensborg: en Drage (Draco sp.?) fra Ostindien.

Hr. Baron v. Plessen til Lindholm: en Vandralle (Rallus aquaticus).

Hr. Student A. Schondel: 5 Conchylier (Delphinula, Nerita, Eburna, Ranella, Strombus) fra Ostindien.

Discipel W. Walloe: en Væsel (Mustela vulgaris).

For disse Gaver aflægger jeg paa Museets Vegne min særdeles Tak; tillige indbyder jeg herved Alle, der maatte have Interesse derfor, til at tage Museet i Diesyn.

Roeskilde den 1ste Juni 1853.

E. D. Erslev.

Fortsettelse af Personal-Efterretninger

om de fra Roeskilde Kathedralskole, paa den Forstnævnte nær, af Undertegnede til Universitetet dimitterede Disciple.

Dimitteret

i 1811 Jacob Hornemann Bindesbøll, Justitsraad og Amtsforvalter i Skanderborg, N. af Dbr., død 15. Nov. 1852 i sin Alders 64de Aar.

„ 1818 Kammerherre J. Wichfeld til Engestofte i Lolland udn. til N. af Dbr.; havde kort forud skjenket det Offentlige et betydeligt Areal af 3 Edr. Land, som er storbegroet og aldeles tæt bedækket med Gravhøle.

„ 1819 Provst P. A. Heiberg Jørgensen, Sognepræst til N. Vedby paa Falster, u. 2 Sept. 52 udn. til tillige at være Stiftsprovst for Lolland-Falsters Stift.

„ 1821 Provst J. Vallentin, Sognepr. i Spentrup, i Aug. 1852 og atter de to følgende Gange valgt til

- Rigsdagsmand i Folkethinget for Randers Amts 2den Valgkreds. Under 27. Jun. s. A. udn. til Formand for Afsløsningen af Hovretiet i 9de Landsthingskreds.
- i 1821 Statsraad Cd. af Dbr. og Geheime-Archivar C. F. Wegener i Jun. 1852 udn. til Conferentsraad og u. 13. Sept. tilladt at bære den ham af Sverrigs og Norges Konge tildeelte Decoration som Commandeur af Nordstjerne-Ordenen.
- „ 1822 Cand. phil. og Sprogslærer Chr. P. Dons, udmærket til 2den Examen 1823. Død d. 11. Nov. 1852. Var i Skolen en af Anmelderens fortræffeligste og elskeligste Disciple; men tilfreds i sin frie og uafhængige Stilling attraaede han aldrig at træde i Statens Tjeneste og tog derfor ingen Embedseramen.
- „ — Cancellieraad og Bysfoged i Lemvig J. C. Voigt u. 11. Oct. udn. til Herredsfoged i Nørre og Vølling Herreder, men forblev senere (i Decb.) med Rgl. Tilsladelse i sine hidtil havde Embeder.
- „ 1823 Provst A. C. L. Heiberg, Sognepræst i Hjerteminde, u. 6. Oct. 1852 udn. til R. af Dbr.
- „ 1824 Cancellieraad og Herredsfoged E. S. Ammikhøll i Randers, der senylig atter var valgt til Rigsdagsmand, i Sept. 1852 afgaact ved Døden. I Skolen en af Anmelderens braveste og kjæreste Disciple.
- „ 1828 Cand. phil. A. F. Brinck-Seidelin allern. bestikket til Postmester og Tolddoppebørsels-Controllleur i Christiansfeldt.
- „ 1830 Justitsraad og const. Fabrikdirector C. D. Ehlers R. af Dbr. u. 6 Oct. 1852 udn. til virk. Statsraad.
- „ 1831 Justitsraad og Expeditionssecretair i Statssecretariatet C. F. J. P. Liebe, R. af Dbr., ligeledes til virkl. Statsraad.

- i 1832 Forstcand. og const. Skovrider F. J. N. Brønniche u. 3 Nov. 1852 udn. til virkelig Skovrider i 3die Kronborgske District.
- " 1833 Cand. juris G. H. P. Hage i Aug. 1852 valgt til Rigsdagsmand i Folkethinget for Aarhus Amts 2den Valgkreds.
- " 1834 Personel-Capellan og forhenv. Feldtpræst G. W. Blume, i Sept. 1852 const. til Feldtpræst ved de dansttalende Tropper i Holsteen.
- " — Resid. Capellan til Bøsser paa Samsø J. G. A. B. Bang udn. til Sognepræst for Løsning og Korning Menigh. i Aarhus Stift.
- " 1841 Cand. theol. Prem. Lieutenant og R. af Obr. P. Dorph, udn. til Lærer ved Haderslev lærde Skole.
- " — Cand. theol. og const. Adj. ved Ribe Skole M. F. Hansen u. 18. Jul. 1852 udnævnt til Adjunct ved samme Skole.
- " 1842 Cand. philos. G. F. W. Lunding i Efteraaret 1852 taget den medicinske Examen med Char. Laudabilis.
- " — Legationssecretair ved det svenske Hof, Baron F. P. Bille-Brahe R. af Obr. i April 1853 hædret med den svenske Nordstjerne-Orden.
- " 1845 Cand. theol. og const. Lærer ved Roeskilde Kathedralskole P. G. Dohn u. 13. Aug. 1852 udn. til Adjunct ved samme Skole.
- " 1846 Cand. philos. og Attaché ved Gesandtskabet ved det nederlandske og det belgiske Hof, G. E. Greve Moltke-Hvitfeldt udn. til Legationssecretair ved Gesandtskabet i Wien.
- " — Cand. philos. G. W. Marcher d. 11. Jun. 1853 bestaaet den fuldstændige juridiske Examen med Char. Laudabilis.
- " — Stud. theol. Joachim Gudme d. 13 Juni d. A.

bestaaet den theologiske Embedsexamen med Char.
Haud ill. 1mi gradus.

- i 1847 Reservofficer E. W. J. Hartvigsen R. af Obr.
 efter Ansøgning forundt Udsted i Naade som Premier-
 lieutenant. og med Pension.
- „ 1850 Cand. phil. E. Bache, efterat have i April 1853
 som tredieoverst bestaaet Examen, antaget som Elev
 ved den militaire Højskole.

Kjøbenhavn den 14. Juni 1853.

Meddeelt af Skolens forhenværende Rector
 Statsraad S. N. J. Bloch.

De offentlige Examina
i
Roeskilde Kathedralskole
for Aaret 1853

foretages i følgende Orden:

A. Afgangsexamen*).

Tirsdagen den 12te Juli.

9—10.	VII Cl.:	Latin.
10—12.	VI Cl.:	Franst.
12—1.	VII Cl.:	Historie.
3—5.	VI Cl.:	Naturhistorie.
5—6.	VII Cl.:	Naturlære.

Onsdagen den 13de Juli.

9—10.	VII Cl.:	Græst.
10—12.	VI Cl.:	Tydst.
12—1.	VII Cl.:	Religion.
3—5.	VI Cl.:	Geographie.
5—6.	VII Cl.:	Mathematik.

B. Skolens Hovedexamen.

Fredagen den 8de Juli.

8—12.	VI, V og IV Klasse:	Latinsk Stiil.
2—5.	VI, V, IV, III, II og I Cl.:	Danst Stiil.

*) De skriftlige Prover til Afgangsexamen, nemlig for VII Cl. Overfattelse fra Latin paa Danst, Arithmetik, Latinsk Stiil, Geometrie og Danst Stiil, for VI Cl. Tydst Stiil, ere ubarbejdede den 23de, 24de og 25de Juni. Til samme Tid have de Disciple i VII og VI Klasse, som ikke underkaste sig nogen Deel af Afgangsexamen, ubarbejdet de samme Opgaver.

Løverdagen den 9de Juli.

- a. 9—11. VII Cl.: Latin.
 11—1. II Cl.: Tydsk.
 b. 9—11½. V Cl.: Mathematisk.
 11½—1. I Cl.: Dansk.
 a. 3—6. IV Cl.: Historie.
 b. 3—6. III Cl.: Dansk.
 c. 3—6. VI Cl.: Latinisk Oversættelse.

Mandagen den 11te Juli.

- a. 9—11. IV Cl.: Græsk.
 11—1. II Cl.: Fransk.
 b. 9—11. V Cl.: Geographie.
 11—1. III Cl.: Religion.
 a. 3—4½. VI Cl.: Tydsk og Fransk.
 4½—6. VII Cl.: Religion.
 b. 3—6. I Cl.: Historie og Geographie.
 c. 3—6. V Cl.: Tydsk Stil.

Torsdagen den 14de Juli.

- a. 9—11. V Cl.: Græsk.
 11—1. IV Cl.: Fransk.
 b. 9—11½. III Cl.: Historie.
 11½—1. I Cl.: Religion.
 a. 3—6. II Cl.: Historie.
 b. 3—6. IV Cl.: Mathematisk.
 c. 3—6. V Cl.: Latinisk Oversættelse.

Fredagen den 15de Juli.

- a. 9—11. VII Cl.: Græsk.
 11—12. VI Cl.: Naturhistorie.
 12—1. VII og VI Cl.: Gymnastik.
 b. 9—11. V Cl.: Naturhistorie.

NB. Ved Bogstaverne a, b, c betegnes de Bærelser, i hvilke Examen afholdes.

- 11—1. II Cl.: Religion.
 a. 3—6. IV Cl.: Latin.
 b. 3—6. V Cl.: Tydsk og Fransk.
 c. 3—6. I Cl.: Regning.

Coverdagen den 16de Juli.

- a. 9—11. VI Cl.: Græsk.
 11—1. IV Cl.: Dansk.
 b. 9—11. V Cl.: Historie.
 11—1. II Cl.: Geographie.
 a. 3—6. III Cl.: Latin.
 b. 3—6. II Cl.: Naturhistorie.
 c. 3—6. IV Cl.: Tydsk Stil.

Mandagen den 18de Juli.

- a. 9—11. VII Cl.: Mathematik.
 11—1. V Cl.: Dansk.
 b. 9—12. IV Cl.: Tydsk.
 12—1. III, II og I Cl.: Gymnastik.
 a. 3—6. VI Cl.: Latin.
 b. 3—6. IV Cl.: Religion.
 c. 3—6. III Cl.: Regning.

Tirsdagen den 19de Juli.

- a. 9—9½. VII Cl.: Hebraisk.
 9½—1. VI Cl.: Mathematik.
 b. 9—12. III Cl.: Geographie.
 12—1. V og IV Cl.: Gymnastik.
 a. 3—6. V Cl.: Latin.
 b. 3—6. IV Cl.: Naturhistorie.
 c. 3—6. II Cl.: Regning.

Onsdagen den 20de Juli.

- a. 9—11. VII Cl.: Historie.
 11—1. V Cl.: Religion.
 b. 9—11. III Cl.: Mathematik.

- 11—1. III Cl.: Tydsk.
 a. 3—6. VI Cl.: Historie og Geographie.
 b. 3—6. II Cl.: Dansk.

Torsdagen den 21de Juli.

- a. 9—10½. VI Cl.: Religion.
 10½—12. III Cl.: Fransk.
 12—1. VII Cl.: Naturlære.
 b. 9—11. IV Cl.: Geographie.
 11—1. I Cl.: Naturhistorie.
 a. 3—5. III Cl.: Naturhistorie.
 b. 3—5. I Cl.: Tydsk.

Torsdagen den 21de Juli Kl. 5—8 Efterm. og
 Fredagen den 22de Juli Kl. 8—12 Form. afholdes
 Censuren; den sidstnævnte Dags Middag Kl. 12 bekendtgjøres
 Examenens Udfald, hvorpaa Sommerferien tager sin Begyndelse.

Tirsdagen den 23de August Formiddag Kl. 8
 bestemmes til Prøve for de Disciple, som ere anmeldte til
 Optagelse i Skolen. Samme Dags Eftermiddag Kl. 2 be-
 gynder Underviisningen i det nye Skoleaar.

Disciplenes Fædre og Foresatte samt andre Skolens og
 Videnskabernes Belyndere indbydes herved til at bære disse
 Examiners mundtlige Deel med deres Nærværelse.

København den 25de Juni 1853.

C. W. Elberling.
